

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/522/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

101/2016. (VI. 2.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos és II. r. panaszos¹ képviseletében az I. r. panaszos 2015. október 29-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2016. június 2-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. r. panaszos a vele szemben 2015. október 13. napján egy óvodánál történt részrehajló rendőri intézkedés (segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettség) elmulasztása, előállítással való fenyegetés és hangnem miatt; továbbá felesége, a II. r. panaszos képviselőjeként a vele szemben használt rendőri hangnem és kamerahasználat megtiltása miatt 2015. október 29-én a Testület formanyomtatványán terjesztett elő panaszt. Az I. r. panaszos beadványukat 2015. november 15-én postai úton, illetve 2016. május 11-én elektronikus úton kiegészítette.

I.

1) Az I. r. panaszos a rendőri intézkedés előzményeként az alábbiakat adta elő beadványában.

Az I. r. panaszosnak és volt élettársának van egy közös kiskorú gyermeke, egy 5 éves kislány, akinek szülői felügyeleti jogát a panaszbeadvány benyújtásának időpontjában közösen gyakorolják. Az I. r. panaszos és gyermeke közötti kapcsolattartást a Fővárosi Törvényszék [...] sz. végzése ideiglenes intézkedéssel szabályozza. (A bíróság több ideiglenes intézkedést hozott az ügyekben, de jogerős döntés a panaszolt rendőri intézkedés napjáig nem született a gyermekelhelyezés kérdésében.) A

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

bíróság a kapcsolattartást szabályozta, azonban a felügyeleti jog gyakorlásáról nem döntött, ezért az I. r. panaszos – álláspontja szerint – jelenleg az édesanyával azonos jogokat gyakorol a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4: 164. §-ának (1) bekezdése értelmében („A szülői felügyeletet a szülők – megállapodásuk vagy a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában – közösen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt.”)

Az I. r. panaszos megemlítette panaszában, hogy az édesanya hónapok óta jogellenesen elzárja tőle a gyermeküket.

A jelenleg érvényben lévő végzést maga az I. r. panaszos bocsájtotta az óvodavezető rendelkezésére korábban, ami azt jelenti, hogy annak tartalmát ismerte, tudomása volt róla, hogy a dokumentum csupán a kapcsolattartásról rendelkezik, a gyermeket nem helyezte el az anyánál, azaz az I. r. panaszos a szülői jogait az anyával azonos módon gyakorolhatja. (Részt vehet szülői értekezleten vagy óvodai rendezvényen, gyermekét kedve és időbeosztása szerint látogathatja és viheti el az óvodából.) Az óvodavezetőnek tudomása kellett legyen erről, már csak azért is, mivel a gyermek óvodai beíratásához az I. r. panaszos mint felügyeleti jogot gyakorló szülő aláírására is szükség volt. (Ezzel összefüggésben megemlítette, hogy a köznevelési törvény nem törvényes képviselőt, hanem „szülőt” nevesít, épp a fentiek miatt.)

2) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint 2015. október 13-án az I. r. panaszos negyedik alkalommal próbálta kislányát a [...] Óvodában [...] szám) meglátogatni, ahova elkísérte felesége, a II. r. panaszos is.

Amikor az óvodába értek, beengedték őket az előtérbe. Egy óvónő először azt közölte velük, hogy a kislány nincs az óvodában. Az I. r. panaszos azt mondta, hogy ebben az esetben az óvodavezetővel szeretne beszélni. A vezető nem volt benn, a helyettese érkezett hamarosan a folyosóra. Az I. r. panaszos azon kérdésre, hogy kislánya benn van-e, a vezető-helyettes igennel felelt, illetve elmondta, hogy a gyermek édesanyja is benn van, mivel „beszoktatási” időszak van. Az I. r. panaszos megkérdezte, hogy a már egyszer beszoktatott gyermeket miért kell még egyszer beszoktatni. Először azt felelte a vezető-helyettes, hogy hosszabb ideig hiányzott a gyermek, de amikor az I. r. panaszos elmondta, hogy a kislány mindössze egy hétig volt beteg, a vezető-helyettes azzal érvelt, hogy a csoport szerkezete átalakult, hat új gyermek érkezett oda.

Ezt követően a vezető-helyettes kihívta a gyermek édesanyját, hogy az I. r. panaszossal beszéljék meg a továbbiakat, mert nem az óvoda feladata döntenie a kérdésben. A vezető-helyettes figyelmeztette az I. r. panaszost, hogy gyermekek vannak benn, ennek megfelelően viselkedjenek. Az I. r. panaszos azt felelte, hogy eddig is mindig megfelelően viselkedett, nem ő okozta a problémákat. (Az I. r. panaszos az ismételt beszoktatással kapcsolatban megjegyezte, hogy néhány új gyermek érkezése a csoportba nem igényli egy nagycsoportos gyermek ismételt beszoktatását, véleménye szerint az óvoda sokkal inkább ürügyet keresett arra az esetre, ha ő megjelenne az óvodában, akkor a gyermek édesanyja ott legyen. Egyébként más gyermeket nem szoktattak be újra.)

A gyermek édesanyja kiment a folyosóra, és agresszíven szólt az I. r. panaszosnak, hogy hagyja el az óvodát, ott nincs semmi keresnivalója, és nem zavarhatja meg a gyermek napirendjét. Az I. r. panaszos megkérdezte, hogy akkor ő mit keres ott, amire az édesanya azt felelte, neki ott dolga van, beszoktatja a gyermeküket. Az I. r. panaszos azt mondta, ő is részt akar venni ebben. Az édesanya erre úgy reagált: nincs kapcsolattartási idő, azonnal menjen el onnan a panaszos. Az I. r. panaszos

elmondta: nem kapcsolattartásra akarja elvinni a gyermeket, hanem csak köszönni szeretne neki és részt venne a beszoktatásban. Ezt követően a panaszos a kislánya csoportszobája felé indult, kezében egy mappával. Az édesanya az I. r. panaszos útját állta, belé kapaszkodott, rá csimpaszkodott és hangosan kiabált vele. Az óvónők felsorakoztak az édesanya mögött és – sorfalat alkotva – az I. r. panaszos útját állták. A vezető-helyettes egyre hangosabban és artikulátlanul üvöltözött vele, hogy azonnal hagyja el az óvoda területét, mert így nem lehet viselkedni. Az I. r. panaszos többször felhívta a figyelmét, hogy ne neki, hanem az édesanyának mondja ezt, de hiába. Rövid ideig még megpróbált eljutni a csoportszobához, majd rendőrt hívott. Ugyanakkor az édesanya is telefonált a rendőrségre és (ahogyan később az I. r. panaszos megtudta) az óvoda dolgozója is. A rendőrök kiérkezéséig az édesanya, az óvodavezető-helyettes és néhány óvónő sorfalat alkottak a csoportszoba előtt.

Amikor a rendőrök a helyszínre értek, mindannyian a tárgyalóterembe mentek. Az I. r. panaszos klausztrófiás, és mivel korábbi alkalommal már az óvoda bejárati ajtaját kulccsal rázárták, illetve a tárgyalóterem ajtaját is erőszakkal rácsukták, ezért meg akart győződni arról, hogy ezen alkalommal nem történhet meg ez vele. Az intézkedő rendőr nő indulatosan és hangosan felszólította, hogy „hagyjon fel ezzel” (a panaszosok által a Testülethez eljuttatott videofelvétel 24. percében látható). A rendőrök először az óvónőket, utána az édesanyát hallgatták meg. Amikor az I. r. panaszos beszélt, többször beleszóltak, leállították, nem engedték, hogy végigmondja, amit szeretett volna. Amikor az óvónők és az édesanya beszéltek, többször megkérdezték a rendőrök, hogy az I. r. panaszos nem fogta-e meg őket, nem estek-e el, nem sérültek-e meg, nem kérnek-e mentőt, nincs-e külsérelmi nyom rajtuk.

Az I. r. panaszos hiába mondta el, hogyan történtek az események valójában, nem adtak hitelt szavainak. A rendőr nő megkérdezte, hogy van-e az óvoda folyosóján kamera, amire nemleges választ adtak; ugyanakkor az édesanya mondta, hogy a II. r. panaszosnál kamera van. A rendőr nő agresszíven letámadta a II. r. panaszos, hogy tényleg képes volt-e felvételt készíteni, és addig nem hagyta békén, amíg el nem tette a kamerát, ami pedig a sok hamis tanú ellen az egyetlen védekezési lehetőség az I. r. panaszos számára (a panaszosok által rendelkezésre bocsátott videofelvétel 36. percénél látható).

Az I. r. panaszos előadása szerint a rendőr nő végig nagyon agresszív és kioktató volt vele, minden mondatánál félbevágta, nem hitt a panaszosi állításoknak (ellenben az édesanya valótlán állításait tényként fogadta el). A II. r. panaszos csak az I. r. panaszos többszöri kérésére volt hajlandó meghallgatni az eseményekről. Amikor a rendőr nő az édesanyától megkérdezte, hogy gyermekük születése óta ilyen-e a helyzet, és az anya azt válaszolta, hogy nem, csak a kislány 2 és fél éves kora óta, a rendőr nő úgy reagált rá: vajon azért, mert addig az apa nem volt kíváncsi a gyermekre? (A panaszosok által rendelkezésre bocsátott felvétel 50. percénél hallható ez.)

A rendőr nő felhívta az I. r. panaszos figyelmét arra, hogy nem most van a kapcsolattartási idő, hanem hétvégén, illetve figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy az I. r. panaszos szülői felügyeleti joga fennáll, és az édesanyával azonos joggal tartózkodik az óvoda területén.

A rendőri intézkedés végén az I. r. panaszos felszólították az óvoda elhagyására, a II. r. panaszosnak pedig odaszólt a rendőr nő, hogy „vigye innen a férjét, de nagyon gyorsan”. A rendőrök távozásakor a panaszosok kénytelenek voltak elhagyni az épületet, míg a gyermek édesanyja visszamehetett a csoportszobába a közös gyermekükhöz.

3) A panaszosok a rendőri intézkedéssel összefüggésben az alábbiakat sérelmezték.

Annak ellenére, hogy az I. r. panaszos (is) kért rendőri intézkedést, és már a kiérkezésükkor a jelenlevők helyzetéből már világosan látható volt, ki követ el jogsértést, a rendőrök ellenségesen viselkedtek vele a kezdetektől, különösen a rendőr nő.

Az I. r. panaszos többszöri kérése ellenére a rendőrök nem szólították fel az óvoda dolgozóit és a gyermek édesanyját, hogy a jogsértő magatartásukkal hagyjanak fel, és nem biztosították neki, hogy gyermekéhez mehessen a csoportszobába.

A rendőrök az I. r. panaszt indokolatlanul és jogsértő módon az óvoda elhagyására szólították fel. Később, amikor a felettesükkel beszéltek rádión, ettől eltekintettek, de érdemi intézkedés nélkül távoztak a helyszínről. A rendőrök az I. r. panaszt megfenyegették azzal, hogy előállítják, ha nem hagyja el az óvoda területét, annak ellenére, hogy semmilyen jogsértő magatartást (bűncselekményt) nem követett el.

A rendőr nő mindvégig minősíthetetlen stílusban beszélt az I. r. panaszossal, felemelte hangját.

A II. r. panaszosra minősíthetetlen hangnemben rászólt a rendőr nő a kamerahasználat miatt, holott azzal nem követett el bűncselekményt.

Az I. r. panaszossal szemben az egész rendőri intézkedés, különösen a rendőr nő viselkedése súlyosan diszkriminatív volt (az I. r. panaszos feltételezése szerint azért történhetett, mert a helyszínen egyedül ő volt férfi, és/vagy azért, mert nem viselt óvónői köpenyt.)

A rendőr nő kioktatta az I. r. panaszt, hogy az óvodának van házirendje, és ha az óvodavezető azt mondja neki, hogy ő mint rendőr nem mehet be, akkor nem megy be, ha nincs tudomása bűncselekményről. A rendőr nő ugyanakkor szándékosan figyelmen kívül hagyta azt a jelentős különbséget, hogy neki nem jár abba az óvodába a gyermeke, míg az I. r. panaszosnak igen. Ezért ha az óvodavezető azt mondja neki, hogy nem mehet be az óvodába, akkor a gyermekétől tiltja el (a rendelkezésre bocsátott hangfelvétel 47. percére utalt ezzel összefüggésben).

4) Az I. r. panaszos a beadványban hivatkozott arra, hogy a Testületnél korábban előterjesztett beadványához mellékelte a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság fentebb hivatkozott, a közös kiskorú gyermek és az I. r. panaszos (alperes) közötti kapcsolattartást szabályozó ideiglenes intézkedést tartalmazó végzését. Kérte, hogy ezt is vegye figyelembe a Testület jelen panasz elbírálása során.

A 2015. július 2-án kelt bírósági határozat az alábbiakat tartalmazza.

Az I. r. panaszos jogosult a gyermeket minden páros héten, szombaton 10 órától vasárnap 18 óráig magához venni, a gyermek ott alvásával, továbbá minden páros héten kedden, minden páratlan héten pedig kedden és csütörtökön 18 óra és 18 óra 30 perc között jogosult vele a telefonos kapcsolattartásra. A gyermek átadásának és visszaadásának helye az édesanya mindenkori lakása. A gyermek vagy az édesanya oldalán felmerült ok miatt elmaradt kapcsolattartást a következő hétvégén azonos időtartamban pótolni kell, míg az I. r. panaszos oldalán felmerült ok miatt elmaradt kapcsolattartás nem pótolható. A kapcsolattartás esetleges akadályáról a felek a kezdő időpontot megelőzően legalább 48 órával egymást hitelt érdemlő módon kötelesek értesíteni. Az édesanya az I. r. panaszt megillető kapcsolattartás alkalmával szombaton 17 óra és 17 óra 30 perc között jogosult a gyermekkel telefonon beszélni. Ezt meghaladóan a bíróság a peres felek kapcsolattartás szabályozására irányuló ideiglenes intézkedés iránti kérelmeit elutasította.

A végzés indokolása azt tartalmazza, hogy a szülők között a kapcsolatukból 2010. augusztus 10. napján született, és az édesanya gondozásában élő kiskorú gyermek elhelyezése és az ezzel kapcsolatos járulékos kérdések rendezése iránt az édesanya keresete folytán 2014. január 6-án peres eljárás kezdődött a Budapesti [...] Kerületi Bíróságon. A perben mindkét szülő kérte, hogy a bíróság a gyermeket nála helyezze el, a másik szülőt kötelezze a kiskorú gyermek javára tartásdíj fizetésére és szabályozza a kapcsolattartást a gyermek és a külön élő szülő között.

Az elsőfokú bíróság a 2014. február 6-án kelt végzésével ideiglenes intézkedéssel az I. r. panaszost arra jogosította fel, hogy a páratlan heteken, keddi napon 16 és 17 óra között a gyermekjóléti szolgálatnál gyakorolja a kapcsolattartás jogát ellenőrzött és felügyelt keretek között. Az I. r. panaszos fellebbezése folytán a határozatot a másodfokú bíróság felülbírálta, a Fővárosi Törvényszék a 2014. június 12-én kelt végzésével arra jogosította fel őt, hogy minden páros héten, szombaton 9 órától 19 óráig vegye magához a gyermeket.

Az elsőfokú bíróság a perben 2015. március 5-én hozott ítéletet, amelyben a gyermeket az édesanya gondozásában helyezte el, kötelezte az I. r. panaszost gyermektartásdíj fizetésére, illetve szabályozta a gyermekkel való kapcsolattartását: az I. r. panaszos jogosult minden páros héten pénteken 16 órától vasárnap 18 óráig, valamint minden kedden 16 órától 19 óráig a gyermekkel való folyamatos kapcsolattartásra, illetve minden páratlan héten szerdán délután a gyermeket az óvodai (iskolai) foglalkozás végeztével az óvoda (iskola) épületéből magával vinni és köteles másnap, csütörtökön 8 órára az óvoda (iskola) épületéhez visszavinni. Időszakos kapcsolattartás címén jogosult az I. r. panaszos a páros ünnepek másnapján 9 órától 18 óráig a gyermeket magával vinni, a tavaszi, téli, őszi szünet második felében jogosult a gyermekével való kapcsolattartásra. Nyáron minden évben 1 hónap illeti meg, erről a tárgyév május 31. napjáig a felek kötelesek megállapodni, annak hiányában minden évben július 1. napjától július 31. napjáig jogosult az I. r. panaszos a kapcsolattartásra. Ezen túlmenően az I. r. panaszos legalább hetente 2 alkalommal a gyermekkel való telefonon történő beszélgetésre jogosult, amit az édesanyjának biztosítani kell. A bíróság az ítélezési gyakorlat szerint szabályozta az értesítési kötelezettséget, az átadás/átvétel helyét, az elmaradt kapcsolattartás pótlását. Megállapította, hogy a perben hozott ideiglenes intézkedések – melyek a kapcsolattartásra és a gyermektartásdíjra vonatkoztak – hatályukat veszítik.

Az első fokú bíróság ítélete ellen a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás szabályozása és a gyermektartásdíj megállapítása tekintetében az I. r. panaszos fellebbezést nyújtott be. Az elsőfokú bíróság az I. r. panaszos kérelmére 2015. április 3-án kiegészítő ítéletet hozott, melyben a fenti ítéletnek a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezését fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. A gyermektartásdíj és a kapcsolattartás körében a gyermek édesanyja is fellebbezést terjesztett elő, valamint a kiegészítő ítélet ellen is fellebbezést nyújtott be. Kérte egyben a kiegészítő ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2015. május 20-ai végzésével a kiegészítő ítélet végrehajtását felfüggesztette, azon indoklással, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott jogszabályi rendelkezés [a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 231. §-ának f) pontja] alkalmazására a jelen esetben nincs lehetőség. Ezen végzés ellen az I. r. panaszos fellebbezéssel élt, a jogorvoslati eljárás jelenleg folyamatban van.

Az ítélet elleni fellebbezésében az édesanya – többek között – az első fokú ítéletnek a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezését kérte megváltoztatni, kérte annak rögzítését, hogy a kapcsolattartás csak Magyarországon illesse meg az alperest. Az I. r. panaszos fellebbezésében az elsőfokú ítéletet – amennyiben a gyermek az anya gondozásában maradna – kapcsolattartás körében kérte megváltoztatni, illetőleg kérte, hogy a gyermekkel minden nap legyen jogosult telefonon vagy

internet útján kapcsolatot tartani. A felek fellebbezésükben mindketten igen részletesen előadták az álláspontjukat, kitérve a másik nevelési alkalmasságára, szülői magatartására, életvitelére, a másik személyiségének kóros vonásaira, a gyermek pszichés státuszára, majd ezt követően mindketten több előkészítő iratot is benyújtottak. Az édesanya szerint az első fokú ítéletben meghatározott kapcsolattartás ellentétes a gyermek érdekeivel. A gyermek és az anya között rendkívül szoros a kapcsolat, a gyermek nagyon ragaszkodik az édesanyához, a tőle több napra történő elszakítása, az ott-álvós kapcsolattartás pszichés sérülést fog okozni a gyermeknél. Az I. r. panaszos mindezt vitatta – szerinte ő alkalmasabb a gyermek nevelésére. Semmiféle pszichés problémát nem tapasztalt, a gyermek nem tiltakozik az ellen, hogy nála aludjon, együtt legyen az I. r. panaszos házasságából utóbb született gyermekekkel. Az I. r. panaszos – másodlagosan – az ítéletben a részére meghatározott mértékű kapcsolattartást bővíteni kérte.

A Fővárosi Törvényszéken, a fellebbezési eljárásban 2015. június 29. napján tartott tárgyaláson mindkét fél ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő a kapcsolattartás vonatkozásában. Az édesanya azt kérte, hogy erről a bíróság a fellebbezésben meghatározottak szerint hozzon döntést. Hivatkozott arra, hogy továbbra is ellenzi, hogy a gyermek az édesapjánál aludjon, állítása szerint ezt a gyermek sem kívánja. Az I. r. panaszos kérelmében a kapcsolattartásról való ideiglenes intézkedést az első fokú ítéletnek megfelelően kérte. Kérelmét a fellebbezésében előadottakkal indokolta. Külön kiemelte, hogy igényt tart az időszakos kapcsolattartásra is, ott-álvással, 2015. júliusban egy hetes külföldi családi nyaralásra is szeretné elvinni a gyermeket, ennek megszervezése már meg is történt.

A másodfokú eljárásban szükségessé vált a szakértői bizonyítás kiegészítése, a következő tárgyalást 2015 novemberében tartja a bíróság. Figyelemmel az eljárás elhúzódására és a felek közötti igen feszült viszonyra, a másodfokú bíróság indokoltnak tartotta az ideiglenes intézkedés meghozatalát.

A másodfokú bíróság mindenekelőtt rámutatott arra, hogy az ideiglenes intézkedés a peres eljárás időtartamára, átmeneti jelleggel rendezi a gyermek és az édesapa közötti kapcsolattartás kérdését. A Pp. 156. §-ának (1) bekezdése alapján valószínűsített tényálláson alapul, melynek teljes körű feltárása, illetve a felek fellebbezésében és előkészítő irataiban foglalt, a per érdemére is vonatkozó állítások mérlegelése az eljárást befejező határozatban történik majd meg.

Az első fokú eljárásban beszerzett pszichológus-szakértői véleményből kitűnően a nevelési képességet súlyosan lerontó tényező egyik félnél sem állapítható meg. A gyermek mindkét szülőjéhez kötődik, az I. r. panaszos házastársával, a féltestvéreivel való kapcsolatában sincs aggodalomra okot adó körülmény. Arról, hogy az I. r. panaszos személyében, körülményeiben, életvezetésében van-e olyan elem, amely a gyermek gondozását veszélyezteti és ennek következtében indokolt-e a kapcsolattartás olyan korlátozással történő szabályozása, ahogyan azt az anya kéri, az érdemi döntésben foglal majd állást a bíróság. A gyermek abban az életkorban van, amikor igen intenzíven fejlődik, még fokozottabban szükséges számára, hogy mindennapjaiban – minél teljesebben – mindkét szülője részt vegyen. A kapcsolattartás körében a legmegfelelőbbnek tűnő megoldás csak a bizonyítási eljárás végén dönthető el teljes felelősséggel. Az eddig hatályban volt ideiglenes intézkedés szerinti kapcsolattartási rend azonban igen szűk kereteket ad ahhoz, hogy az I. r. panaszos kiegyensúlyozott és szeretetteljes kapcsolatot tartson fenn a gyermekével; az I. r. panaszos és közvetetten a gyermek különös méltánylást érdemlő jogvédelme érdekében indokolt a kapcsolattartás bővítése.

Mindemellett azonban a másodfokú bíróság nem látott arra lehetőséget, hogy ideiglenes intézkedéssel, fokozatosság nélkül, huzamosabb ideig tartó, ott-álvással járó időszakos kapcsolattartásra is feljogosítsa az I. r. panaszost. A kapcsolattartás eddigi mértékére, gyakoriságára figyelemmel ez túl nagy és hirtelen változást jelentene a még óvodáskorú gyermek számára. A felek

egyezően adták elő, hogy a másikat megillető telefonálási lehetőségtől nem zárkoznak el. Erre tekintettel a másodfokú bíróság mindkét szülőt feljogosította arra, hogy ilyen módon kapcsolatot tartson a gyermekkel, amíg ő a másik szülőnél tartózkodik. Az I. r. panaszos részére több alkalmat biztosított a bíróság, hiszen a gyermek az édesanya gondozásában él. Az édesanya tekintetében megjelölt időpontoknál a bíróság figyelemmel volt arra, hogy a telefonbeszélgetés lehetőleg ne zavarja meg a kiskorú gyermek esti nyugalmát.

5) A panaszosok továbbítottak a Testület részére három felvételt. Az első felvétel első része képet- és hangot egyidejűleg rögzít, majd csak a hangot. A második csak hangfelvétel. Valójában a harmadik, diktafonnal készített felvétel hanganyaga az első és a második felvétel hangfelvételével azonos tartalmú.

a) Az 1 óra 13 perc 48 másodperc terjedelmű felvételen látható, hogy 2015. október 13. napján készült. A panaszosok autóval közlekednek, majd megérkeznek az óvodához. Kiszállnak a gépkocsiból, megállapítják, hogy a gyermekek már nincsenek az udvaron.

01:34-nél a panaszosok belépnek az óvoda előterébe. 01:44-nél, illetve 01:53-nál az I. r. panaszos becsenget. A felvétel második percében jön egy dolgozó (feltehetően óvónő), aki beengedi a panaszosokat az előzőleg kulcsra zárt ajtón. Az I. r. panaszos megkérdezi, hogy lánya ott van-e az óvodában, amire azt a választ kapja, hogy volt. Beengedi a panaszosokat, és közli, hogy hívja a vezető-helyetteset. Ő majd tájékoztatja a panaszosokat, és megkéri, hogy ott várakozzanak. Az óvónő elmegy, hogy szóljon az óvodavezető-helyettesnek.

Az I. r. panaszos – amíg várakoznak – kezében egy mappával sétál a kijelölt helyen, a II. r. panaszos is ott maradt. Az óvónő visszatér és egy perc türelmet kér, mert éppen ebédeltetés folyik az óvodában.

A felvételen 05:18-nál megjelenik az óvoda-vezető helyettes, aki köszön, megkérdezi, miben tud segíteni. Az I. r. panaszos köszönést követően közli, hogy a kislányával kapcsolatban szeretne érdeklődni több okból is. Elmondja, a múlt héten a gyermek nem volt óvodában, amire a vezető-helyettes helyesel. Az I. r. panaszos megkérdezi, mi a helyzet azon a héten: előző nap volt-e óvodában, illetve aznap. A vezető-helyettes elmondja, hogy előző nap nem volt óvodában, aznap viszont igen, és még benn is van az intézményben. Azt is elmondja (kétszer is) a vezető-helyettes, hogy nem járul hozzá, hogy felvegyék a beszélgetésüket.

Az I. r. panaszos ekkor közli, hogy orvoshoz szeretnék vinni a gyermeket. (Most próbálják meg azt a variációt, hogy a felesége viszi el, ő csak elkísérte, a II. r. panaszos meghatalmazással rendelkezik.) A vezető-helyettes erre úgy reagál, annyit tud az ügyben tenni – mivel a gyermek benn van a csoportban, és az édesanyjával újakezdték a szoktatási folyamatot – szól a gyermek édesanyjának. Az I. r. panaszos rákérdezik, hogy az édesanya benn van-e a csoportban, a vezető-helyettes elmondja, hogy igen, mert beszoktatás van. A vezető-helyettes arra kéri a panaszosokat, hogy benn tartózkodik 180 gyerek, és tartsák tiszteletben, hogy ez egy intézmény. Az I. r. panaszos elmondja, hogy eddig is tiszteletben tartotta az intézmény rendjét.

Az óvodavezető-helyettes elmegy szólani az édesanyjának, az egyik óvónő ott marad a panaszosokkal a folyosón, közöttük folyik beszélgetés arról, hogy új gyerekek miatt beszoktatás van a gyermek óvodai csoportjában.

A felvétel 7. percében visszatér az óvodavezető-helyettes az édesanyjával, és megkérdezi, szükség van-e rájuk, vagy meg tudják a szülők beszélni, amit akarnak. Az édesanya kétszer is megkéri a II. r.

panaszost, fájjon ki, mert semmi köze az eseményekhez, és a felvételkészítéshez nem járul hozzá. Az I. r. panaszos elmondja, hogy jöttek a lányához, és beszéljenek egymással. A gyermek édesanyja szól, hogy menjenek ki. Nem viheti el a gyereket és nem tarthat vele kapcsolatot. Az I. r. panaszos ezt cáfolja: ugyanolyan jogai vannak, mint az édesanyának, a II. r. panaszosnak pedig meghatalmazása van, ezért ő is jöhet a gyermekért. Az édesanya közli, hogy van telefonos kapcsolattartás, majd beszélnek. Az I. r. panaszos elmondja, hogy a telefonos kapcsolattartás nem azt a célt szolgálja, hanem, hogy a gyermekkel beszéljen. Ő csak be akar köszönni a lányának. Az édesanya azt mondja, nem mehet be.

Ezt követően, a felvétel 10. percénél a gyermek édesanyja telefonon hívja a rendőrséget, azonnali intézkedést kér. Elmondja, hogy az apuka lökdösi őt. Eközben az látható a videofelvételen, hogy az I. r. panaszos megindul a csoportszoba felé, az édesanya pedig visszatolja, mondván, hogy nem mehet be a gyerekekhez. Az édesanya megfogja az I. r. panaszos karját, majd belesimpaszkodik.

A 11. percnél az óvodavezető-helyettes először normál hangnemben felszólítja a szülőket, hogy legyenek szívesek ezt a fajta viselkedést befejezni, egy gyermekintézményről van szó, ahol neki felelőssége van biztosítani az ott dolgozó 33 felnőttet és 180 gyermeket. Közben az édesanya már kiabálva telefonál. Az I. r. panaszos haladna befelé, látszik, hogy kezével senkihez nem ér hozzá, csak egy sárga mappát fog mindkét kezével, és az édesanya az, aki folyamatosan fogdossa, és az óvoda dolgozói útját állják az I. r. panaszosnak. Ezt követően a vezető-helyettes is kiabálni kezd: „megkérem, hogy hagyja el az épületet, ne lökdössön”. Az édesanya és az óvodavezető-helyettes ordibálnak. Látható az is, hogy az édesanya folyamatosan lökdösi az I. r. panaszos, majd átkarolja a derekát, hogy megakadályozza a továbbhaladást (12. perc a felvételen). Az óvónők egy üvegajtó előtt szinte sorfalat állva akadályozzák meg a továbbhaladását, aki normál hangnemben beszél: a 180 gyerek életét nem ő, hanem az anyuka és a dolgozók zavarják meg. Megkérdezi, hogy az anyuka miért van benn, amire azt a választ kapja, az anyukának aznap feladata van, pedagógiaiilag. Az I. r. panaszos elmondja, hogy neki is joga van ott lenni. A felvételen 12:50-nél mondja az óvodavezető-helyettes: „azt, hogy meglökött, azt, hogy fellökött, kikérem magamnak”. További vita van a vezető-helyettes és az I. r. panaszos között (arról, hogy nekiment-e vagy sem), illetve a volt élettárs elmondja, hogy azért lépett az óvónők lábára, mert nem tudott megállni, mert az I. r. panaszos lökdöste. Az I. r. panaszos beengedő óvónő is beszél arról, hogyan kellene viselkedni.

A 15. percnél a gyermek édesanyja újra felhívja a rendőrséget, hogy érdeklődjön, mikor érnek a helyszínre a rendőrök, és hogy értettek-e mindent az előző hívásból. A felvétel 15:38 és 17:19 közötti részénél az I. r. panaszos is hívja a rendőrséget, és rendőri intézkedést kér. Elmondja, hogy nem engedik be a gyermekéhez, illetve személyi szabadságában korlátozták. Nincs még bírósági végzés, nem az anyáé a szülői felügyeleti jog, jogtalanul tartja magánál a gyermeket.

Az I. r. panaszos ezt követően az édesanyához fordul, és megkérdezi tőle, hogy nem fejezi-e be a jogsértő magatartást, amire a nő megkérdezi, hogy az I. r. panaszos nem látja, hány emberrel áll szemben. Az I. r. panaszos és a volt élettársa között halk vita folyik, illetve várják, hogy megérkezzenek a rendőrök. A dolgozók nem mozdulnak el a „sorfalból”. 20:21-nél az I. r. panaszos ismételt megkérdezi, hogy elállnak-e az útjából, amire nemleges választ kap. A 20. percben a vezető-helyettes elmondja, hogy az I. r. panaszos lökdösődött, az édesanyának nekiment, belé ment, veszélyezteti a gyerekeket. Az I. r. panaszos azt mondja, ilyen nem volt, ne hazudjon a vezető, és az nem normális viselkedés, hogy az óvónők sorfalat állnak.

A felvétel 24. percénél látható, hogy két rendőr, egy férfi és egy nő érkezik, egyenruhában. A nő köszön, és – bemutatkozás, az azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése nélkül – egyből megkérdezi, hogy ők kérték-e a rendőri intézkedést, és hogy „mi a probléma”. A vezető-helyettes

mondja, hogy menjenek be az irodába, amit meg is tesznek. A vezető-helyettes elmondja, hogy mindannyian kértek rendőri intézkedést: az óvoda, az I. r. panaszos és az édesanya is. Az I. r. panaszos közben kéri, hogy maradjon nyitva az ajtó. Valaki szól, hogy „nem zárja be”, amire az I. r. panaszos kéri, hogy belülrre tegyék a kulcsot. A rendőr nő emelt hangon, zsebre tett kézzel megkérdezi: „uram, feltűnt, hogy itt vagyunk két hivatalos személy? Rendőrség.”. Az I. r. panaszos elmondja, hogy nem bízik az óvónőkben, az utóbbi hetek eseményei miatt. A rendőr nő azt mondja az I. r. panaszosnak: „ne legyen üldözési mániája, amikor itt vannak a rendőrök”, majd a vezető-helyetteshez fordul: „na, mi a probléma?”

A vezető-helyettes beszél először. Van egy gyerkőc, aki ide jár. Az édesapa jött, hogy a gyermeket láthassa. Erre a rendőr nő az I. r. panaszoshoz fordul: „ön az édesapa, gondolom”. A vezető-helyettes szólt az édesanyának, aki a gyermeket beszoktatja (közben a rendőr nő tisztázza, hogy ki az édesanya), hogy beszéljék meg az édesapával a dolgokat, megkérte őket, hogy olyan magatartást tanúsítsanak, hogy gyermekintézményben tartózkodnak, a gyerekeket ne zavarják. Megkérte őket kétszer, hogy legyenek szívesek elhagyni az intézmény területét, és kinn beszéljék meg. Erre az lett a válasz, hogy az édesapa megindult, az édesanya elé állt, lökdösődés lett, utána a vezető is „kapott belőle”, mert az édesapa megindult. A rendőr nő megkérdezi, hogy miben nyilvánult meg, hogy a vezető-helyettes is „kapott belőle”. A vezető-helyettes azt feleli, hogy lökést kapott, hol az édesanya lökdöött rá, hol az I. r. panaszos ment neki mellé, hozzáért az I. r. panaszos, nekiment. Az I. r. panaszos elmondja, hogy nem így történt. Tisztázzák, hogy nem esett el, nem fáj semmije, mentőt nem kér a vezető-helyettes. Mindenki kért rendőri intézkedést. A rendőr nő tisztázza, kik voltak jelen a lökdösődésnél: a jelen levő óvodai dolgozók, illetve az I. r. panaszos is szól, hogy a II. r. panaszos tudja tanúsítani, hogy nem így történt.

A vezető-helyettes elmondását követően a rendőr nő közli, hogy első körben az édesanyát hallgatja meg, aki elmondja, hogy az I. r. panaszossal sosem éltek együtt. A rendőr nő azon kérdésére, hogy van-e bíróság által meghatározott láthatás, a gyermek édesanyja elmondja, hogy van, ami alapján az apuka hétköznapiakon csak telefonon tarthat kapcsolatot. Az I. r. panaszos közbeszól, figyelmezteti volt élettársát, hogy hamis tanúzást követ el. A rendőr nő megkérdezi, hogy az I. r. panaszos az óvodába bemehet-e. Az édesanya elmondja, hogy nem, és van bírósági határozat is. A rendőr nő kérdezi, hogy nem volt megbeszélve, hogy aznap az I. r. panaszos az óvodába fog érkezni, amire nemleges választ kap. Közben előveszi az édesanya a bírósági határozatot, amit a rendőr olvasni kezd.

A felvételen a 28. percnél hallható, hogy az addig csendben levő férfi rendőr mindenkitől személyi igazolványt és lakcímkártyát kér. A rendőr nő felolvassa a bíróság ideiglenes intézkedésről szóló határozatának rendelkező részét, amiben ott van feketén-fehéren, mikor tarthatja a gyermekkel a kapcsolatot. Az I. r. panaszos elmondja, hogy a gyermek felügyeleti jogáról nem rendelkezik, az anya két éve jogellenesen tartja magánál a gyermeket. A rendőr nő elmondja, hogy a végzés szerint az anyuka gondozásában és felügyeletében van a gyermek. Az I. r. panaszos mondja, hogy a másodfokú bíróság döntése nem erről szól, és egyébként mindketten fellebbeztek, nem jogerős a határozat. A rendőr nő azt mondja, attól függetlenül, hogy fellebbeztek, és nem jogerős, feketén-fehéren le van írva, hogy a panaszos mikor tarthatja a gyermekkel a kapcsolatot. Nincs benne, hogy gondol egyet, ide jön az óvodába, és elviszi a gyermeket. Az I. r. panaszos ezt cáfolja, illetve elmondja, hogy nem ezzel a céllal jött ide. De mert hallotta, hogy az anya benn van, így köszönni szeretett volna gyermekének.

A rendőr nő megkérdezi a volt élettársat, hogy az I. r. panaszos csak köszönni akart vagy elvinni a gyermeket. Az édesanya szerint az apa össze-vissza beszélt, nem volt egyértelmű. Mindenáron be akart menni a gyermekhez. Az I. r. panaszos megindult a folyosón, őt megfogta, lökte, aki ráesett a

mögötte állókra. A rendőr nő kérdésre a volt élettárs elmondja, hogy őt a panaszos megfogta, amire az I. r. panaszos közbevág, hogy nem igaz, ő a mappáját fogta két kézzel.

A felvétel 32. percénél a rendőr nő kiabálni kezd az I. r. panaszossal: „Értse meg, uram! Szerintem magyarul beszélek, kezdem elveszíteni a türelmemet. Mindenki kulturáltan végighallgatja a kérdéseimet és csöndben van, önt kivéve.” Az I. r. panaszos volt élettársa elmondja: az I. r. panaszos mindkét karját megfogta. Nem tudta, hogy történt, mert közben telefonált. Ha nem állnak mögötte, elesett volna többször. A rendőr nő azon kérdésére, hogy keletkezett-e sérülése, kér-e mentőt, az édesanya azt válaszolja, hogy nem kér mentőt, de a karját megszoríthatta, mert most fáj. A rendőr nő kéri, hogy nézze meg, valóban látható-e sérülés.

Ezt követően a rendőr nő az I. r. panaszoshoz fordul: „na, uram, csak, hogy ki tudja magából adni, hallgatom” (felvétel 33. perc). Az I. r. panaszos elmondja, hogy az anya két éve jogtalanul tartja magánál a gyermeket, azóta folyik közöttük gyermek-elhelyezési eljárás. A rendőrök többször mentek ki az édesanya lakásához is, hónapok óta nem láthatta lányát az I. r. panaszos. Az ideiglenes intézkedésről szóló határozat a kapcsolattartást rendezi, az csak az anyára van joghatással, az a gyermek felügyeleti jogát nem érinti, ezért az I. r. panaszosnak ugyanolyan jogai vannak, mint az anyának. Mivel nem ez az első atrocitás az óvoda, illetve az édesanya részéről, kért egy állásfoglalást az ügyben. A rendőr nő közbevág: csak a mai napi történet érdekli, a tegnapi, tegnapelőtti nem tartozik rájuk. Illetve elmondja azt is, hogy ő nem bíróság („ezt tisztázzuk”) (felvétel 34. perc).

Az I. r. panaszos visszaveszi a szót: ezért a rendőr nő azt sem mondhatja ki, hogy ő jogtalanul van az óvodában, mert a bíróság a szülői felügyeleti jogát nem függesztette fel, pontosan ugyanolyan jogai vannak, mint az anyának, ugyanolyan joggal tartózkodik az óvodában. A felügyeleti jog és a kapcsolattartás két különböző dolog. Ezzel a helyzettel kapcsolatban van állásfoglalás, amit szeretne bemutatni. Elmondja azt is: először azzal a szándékkal jöttek, hogy a II. r. panaszos – meghatalmazással – elvigye orvoshoz a gyermeket, mert az anya elhanyagolja. Akkor azt az információt kapták, hogy az anya benn van a gyermekkel az óvodában, ekkor letettek arról, hogy orvoshoz viszik, így az I. r. panaszos csak köszönni szeretett volna lányának. Ekkor történt, hogy az óvoda személyzete és az anya lökdözték és személyi szabadságában korlátozták, nem engedték tovább.

Hallható, hogy a felvétel 35. percében a rendőr nő azt válaszolja, hogy „a személyi szabadság korlátozása azt jelenti, hogy most én ide bezárom, és nem engedem ki”, amire az I. r. panaszos azt feleli, hogy az is az, ha be akar menni és nem engedik be. A rendőr nő megkérdezi: „uram, most tényleg belemegyünk abba, hogy nekem megmagyarázza, mit jelent a személyi szabadságában korlátozás?” Az I. r. panaszos úgy reagál: biztos benne, hogy így van. A rendőr nő folytatja: „önt nem korlátozták senki a személyi szabadságában, a mozgásában korlátozták, drága uram”. Az I. r. panaszos azt feleli: „ne haragudjon, nem akarom megbántani, de az ügyvédemnek jobban hiszek.” A rendőr nő flegmán felel: „Higgyen az ügyvédjének. Láttunk már csodát, hallottunk már olyan butaságot ügyvéd szájából, hogy háromszor körberöhögtük.” (36. perc) Az I. r. panaszos folytatná a nyilatkozatát, hogy senkit nem fogott meg a folyosón, csak be akart menni, amikor a rendőr nő ismételtén félbeszakítja, mert megkérdezi, van-e kamera. Az egyik jelenlevő nő (nem lehet látni, ki) elmondja, hogy a hölgy kezében van kamera. Az I. r. panaszos volt élettársa elmondja, hogy ő nem is járult hozzá, hogy róla felvételt készítsenek. A rendőr nő megkérdezi a II. r. panaszost, hogy készített-e felvételt. Majd megkérdezi tőle, hogy „megteszi, hogy bekapcsolja és megmutatja a kamerát? Készített-e a rendőri intézkedésről felvételt?” Az I. r. panaszos közli, hogy nem készült felvétel, és feleségének nem is kell a kamerát átadnia. A rendőr nő elmondja, hogy a rendőri jelentésben rögzíteni fogják, hogy készült felvétel, és megkéri a II. r. panaszost, kapcsolja ki a kamerát. A felvétel 37. percétől csak a hang hallható, mivel a II. r. panaszos elteszi (vagy valamivel letakarja) az egyébként bekapcsolva hagyott

kamerát. Ettől a perctől a hang nem jó minőségű, az eseményeket a harmadik felvétellel összevetve lehet rekonstruálni.

Az I. r. panaszos elmondja, hogy a jogi képviselője a rendőrkapitánynak (Szikszó Sándornak) írt, a rendőr nő elkéri, hogy elolvassa. Ezt követően csend van, illetve az hallható, hogy az iroda ajtaját többször nyitják, és járkálás van. A felvétel 40. percénél hallható, hogy a rendőr férfi visszaadja valakinek az igazolványát. Később a rendőr nő megkérdezi, hogy nem azt mondták, beszoktatásra van ott a kislány. Az édesanya helyesel. Az egyik óvónő elmondja, hogy megváltozott a csoport összetétele.

Az I. r. panaszos elmondja, hogy neki mennie kell, ezért annyit kér, szólítsák fel az óvoda dolgozóit a jogkövető magatartásra, és hogy be tudjon menni két percre a gyermekhez köszönni. Ennyit kér, ezért hívta a rendőröket (felvétel 41. perc). A vezető-helyettes azt mondja, nem avatkozott be ebbe az ügybe. Megkérte a szülőket, ne használják harctérként az intézményt. 185 gyermek életét, érzelmi biztonságát kell biztosítani, ő nem akadályozta a panaszoszt. Nem akarta, hogy a kollegái lássák ezt a szituációt. Az I. r. panaszos elmondja, hogy a vezető-helyettes nem megfelelően nyilatkozott, elé álltak, ő csak pusztit akart adni a lányának, erre a vezető-helyettes a szavába vág. Azt is mondja, most ő beszél, és a vezető ne hazudozzon, mert nem a szülőket szólította fel, hanem csak őt, hogy hagyja el az óvodát.

A felvétel 43. percénél hallható, hogy mindkét rendőr rászól az I. r. panaszosra, illetve a rendőr nő a szavába vág: „beszél hozzám egy hölgy, és fogja, és mint az óvodában, elővesz egy mappát. Miről beszél? Hány éves ön?” A rendőr férfi „uram, figyeljen rám egy picit! Önt is meghallgatta a kollega nő. Elmondta. A kollega nő kérdezett a hölgytől. A hölgy nem tud válaszolni, ha közbevág. Ne szóljon már közbe. Mindenkinek megvan a saját maga mondanivalója. Ne akarja megfogalmazni a hölgy helyett a mondanivalóját. A hölgyre vagyunk kíváncsiak, nem az önére. Ha önt kérdezzük, az önére vagyunk kíváncsiak.”

A vezető-helyettes tovább mondja, hogy megkérte a szülőket, ne ott, ne olyan formában tegyék ezt. Ő, mint felelős vezető nem engedheti meg. A rendőr nő helyesel. A vezető-helyettes hozzáteszi, azt nem engedte, hogy dulakodás legyen, nem a találkozót.

A felvétel 45. percétől a rendőr nő beszél. „az óvodában vagyunk, aminek van saját házirendje, van vezetője. Ha az óvoda vezetője nekem azt mondja, hogy nem mehetek be az adott helyiségbe, és nincs tudomásom bűncselekményről, vagy szabálysértésről, én rendőrként nem mehetek be. Ha az óvodavezető önnek azt mondja, hogy nem mehet be, akkor nem fog bemenni. Én rendőrként nem mondhatom, hogy ön oda be fog menni. Én most gyönyörű szépen ezt a kerek történetet visszajelentem a parancsnokaimnak, akik majd megmondják a 'hogyan továbbot'. Lehet, hogy elő fogom állítani a rendőrkapitányságra, lehet, hogy el fogom engedni.” Türelmet kér.

Az I. r. panaszos volt élettársa beszél (46. perc). Elmondja, hogy benn ült a kislánnyal a beszoktatás miatt. Kiment, fel lettek szólítva, hogy menjenek ki, beszéljék meg, ő szeretet volna kimenni. A II. r. panaszos jelenléte irritálja, ezért megkérdezi, nem lehetne-e kiküldeni a nőt. Az I. r. panaszos próbál beleszólni (47. perc), de előbb a rendőr férfi mondja neki, hogy „álljon ide és hallgasson”, majd pedig a rendőr nő kiabálni kezd a panaszoszal: „uram, fejezze be, legyen szíves, kezd unalmas lenni.” Az I. r. panaszos elmondja, hogy nála volt a szó, a rendőr nő azt mondta, hogy egy pillanat. Csak amiatt szól, hogy ez nem egy pillanat, hanem nyolc percet beszél az anyuka. Őt érte jogsértés.

A felvétel 48. percében a rendőr nő megkérdezi, mennyi idős a kislány, és „ez első perctől kezdve így folyik?” Az édesanya elmondja, hogy két éve tart. Erre a rendőr nő megkérdezi, hogy az első 3 évben miért nem. „Nem akarta apuka látni esetleg?” Az I. r. panaszos azt válaszolja, hogy együtt éltek annak 3 és fél éves koráig, ő vette ki a nagyobb részt a gyermek gondozásából és neveléséből. Ő védte meg az anya agressziójától is a gyermeket.

A rendőr nő megkérdezi, mikor értek oda a panaszosok az óvodához. Tisztázzák, hogy 12 óra 10 perc körül.

Az I. r. panaszos volt élettársa megkérdezi a rendőröket, hogy az a durva lökdösődés, amit kapott, minek számít. Meddig lehet elmenni? A rendőr férfi azt válaszolja, mindjárt el fog dőlni, a rendőr nő azért kérdezte a részleteket, hogy az alapján megvalósul-e bűncselekmény vagy más. Az I. r. panaszos erre azt mondja, megvalósult, az óvoda és az anyuka részéről. A rendőr férfi elmondja, hogy „valakit a szabadságában korlátozni úgy lehet, hogy ha bizonyos helyre korlátozom. Bezárom a szobába. Az, hogy bemegyek a közintézménybe, és azt mondják nekem, nem mehetek be, akkor nem mehetek be. Az óvodának vannak saját szabályai. Ha az óvoda azt mondja, hogy veszélyeztetni őket vagy rossz hatással van a gyerekekre, nem mehet be oda. Ez nem személyi szabadságban korlátozás.” Az I. r. panaszos ellentmond ennek a dolognak: ha nem mehet oda a gyermekéhez, akkor személyi szabadságában korlátozzák.

A rendőr férfi a felvétel 52. percében azt mondja, „gondolom, azt el kellett érni bizonyos viselkedéssel, hogy kihívjanak minket ide. Mert ha teljesen normálisan és kulturáltan viselkedik, akkor mi most nem vagyunk itt.” Az I. r. panaszos elmondja, hogy ő normálisan és kulturáltan viselkedett. Az óvoda és az anya nem viselkedtek úgy, bűncselekményt követtek el. Meg tudja mutatni a híváslistát, hiszen amiatt kért rendőri intézkedést. Ezt követően az I. r. panaszos és az egyik óvónő beszélnek egymással.

A felvétel 54. percénél a rendőr férfi elmondja, hogy rendőri jelentés készül, erről az egészről. Ha jelzik a bíróságon, a bíró mint hatóság azt kikérheti. Minden szerepelni fog benne. Az I. r. panaszos ekkor kérdezi meg először, hogy a II. r. panaszost meghallgatják-e. Ekkor kiderül, hogy a rendőr férfi már az I. r. panaszos által kért, korábban foganatosított rendőri intézkedésnél is jelen volt.

A rendőr nő visszatér az irodába. Elmondja, hogy azt az információt kapta egy kollegájától, hogy jogtanácsosi vélemény van arról, hogy az óvoda nem köteles beengedni az I. r. panaszost. Erről kér egy példányt a vezető-helyettestől. Az I. r. panaszos jelzi, hogy ő is szeretne egy példányt kapni, illetve újra megkérdezi, hogy a feleségét meghallgatják-e, mivel fontos tanú az ügyben.

A rendőr nő meghallgatja a II. r. panaszost, de a felvételnek ez a része rossz minőségű. Annyi érthető, hogy odamentek az óvodához, azzal a céllal, hogy találkozzanak a kislánnyal, és az I. r. panaszos tudjon neki köszönni. Az I. r. panaszos semmi mást nem csinált, csak ment előre a folyosón, haladni próbált, de egyre több ember állt az útjában. Mivel előtte álltak, és ő tovább ment, ezért összeütközés előfordulhat. A volt élettárs az I. r. panaszosra rákapaszkodott, a vezető-helyettes pedig egyre magasabbra emelte a hangját, az I. r. panaszos viszont nem. Csak ment előre, mappa volt a kezében. A gyerekek bent tartózkodtak. A volt élettárs többször belevág a II. r. panaszos szavába, személyeskedik (a rendőrök nem foglalkoznak vele, nem utasítják rendre).

Később az hallható (a felvétel 60. percénél), hogy a rendőr nő azt mondja az I. r. panaszosnak, hogy kulturáltan kellett volna azt mondani az óvónőnek, hogy legyen szíves, hozza ide a gyermeket, hogy adjon egy puszit neki, és megkérdezi, hogy nem ez lett volna a megoldás? Az I. r. panaszos azt

válaszolja, hogy ő így is akart eljárni, de útjába álltak. A rendőr nő személyeskedik: „Itt van ön, meglett, természetes férfi, mert nem kisdarab. Most maga szerint megijedtek? Megrémültek magától?” Az I. r. panaszos azt mondja, hogy ő a mappával a kezében állt. A rendőr nő kiabálva folytatja: „hagyjuk már ezt a mappát. Gondolkodjon már a realitás határain belül!” Az I. r. panaszos megjegyzi, hogy ő nem ijesztő. A rendőr nő folytatja: „önök mind a ketten állítják, hogy természetes dolog az, hogy ide jön, se szó, se beszéd,...” Mindjárt megnézi azt a jogi állásfoglalást, ami szerint nem kötelesek beengedni az I. r. panaszost. Az I. r. panaszos közli, hogy a rendőr nő kollegájával, amíg ő kinn volt, beszélt, hogy ez téves álláspont. A rendőr nő ingerülten válaszol: „minek nekem mondja? Nekem ehhez mi közöm? Semmi, nem én hoztam ezt a határozatot.” Az I. r. panaszos próbálja mondani, hogy ő van ott, ő intézkedik, akkor kinek mondaná. És közli, hogy a jogi állásfoglalás nem bírósági határozat, azt az önkormányzat tanuló jogásza hozta, semmiféle joghatálya nincs. A rendőr nő azt mondja, hogy az óvoda saját intézményén belül olyan idézőjeles szabályt hozhat, amit mindenkinek kutya kötelessége betartani. Az I. r. panaszos ellentmond ennek, és egy példával próbálja szemléltetni. A rendőr nő közli, hogy nem tud az I. r. panaszossal közös nevezőre jutni. Az I. r. panaszos pedig azt mondja, hogy többször kérte az önkormányzat papírját, amit nem karnak átadni neki, de az ügyintéző nem is bíróság.

A felvétel 65. percénél a rendőr nő azt mondja az I. r. panaszosnak és a volt élettársának, hogy „üljenek le, beszéljék meg, normális keretek között. Azért van a bíróság, a bíróság dönt.” Közli, hogy jelentés készül, hogy ott voltak, amit mindenki elmondott, és mindenki adatait rögzítették. Utal arra, hogy egy kollegája nagyon kompetens ebben a történetben. A bíróság egyszer csak, 15 év múlva felhasználja.

Az I. r. panaszos azt szeretné tudni, hogyan tudna most köszönni a gyerekének. A rendőrök válasza nem érthető. A vezető-helyettes azt mondja, hogy ő nem döntheti el, ha az anyuka nem akarja, az apuka igen, hogy adhat-e puszit. Az I. r. panaszos mondja, hogy más szülők bemehettek (8 szülő), ő nem, mert sorfalat álltak előtte. Később olyan információt hallani a felvételen, hogy a gyermekek már pihennek (ez kb. 13 óra 15 perckor hangzik el). Az önkormányzat oktatási csoportjáról is beszélgetés folyik.

A felvétel végén hallható, hogy a panaszosok a férfi rendőrrel távoznak az óvoda épületéből, és a rendőr azt mondja, hogy odakinn beszélnek majd tovább.

b) A második felvétel 6 perc 55 másodperc terjedelmű, amely nagyon rossz minőségű. Az hallható, hogy az I. r. panaszos beszél. A felvétel feltehetően az óvoda épületéből kifelé jövet készülhetett. A végén az hallható, hogy a panaszosok autóba ülnek és elindulnak. A Testület, a rendelkezésére álló technikával nem tudta a felvétel teljes tartalmát megismerni, a hallható résznek jelen panaszügy szempontjából nincs jelentősége (a panaszosok közötti beszélgetés a gépkocsiban).

c) A harmadik felvétel csak hanganyag, amely az Állásfoglalás I. rész 5) a) pontjában ismertetethez képest többlet információt nem tartalmaz, ugyanakkor a Testület a videofelvételen kevésbé hallható részeket ennél a felvételnél ellenőrizni tudta.

6) Az I. r. panaszos csatolta a meghatalmazást, amely szerint feleségét, a II. r. panaszost képviseli a Testület előtti eljárásban.

II.

A Testület az I. r. panaszos egy másik panaszügyében (amely esetében szintén az óvodánál történt a rendőri intézkedés) – mivel a [...] Óvoda vezetője nem tett eleget a Testület azon kérésének, küldje meg házirendjét (a továbbiakban: Házirend) – az interneten keresztül tájékozódott a dokumentumról, amelynek 2013. évi változata volt az óvoda honlapján hozzáférhető. [...] A Házirend alábbi rendelkezései bírnak jelentőséggel jelen panaszügy szempontjából.

Az 5. fejezet (A nevelési év rendje, az óvoda nyitva tartása) 5.2. pontja tartalmazza, hogy az óvodában a gyerekek szülei a hivatalos ügyeket (információ, tájékoztatáskérés, gazdasági jellegű ügyek) 8 és 16 óra között intézhetik.

A gyermekek érkezésével és távozásával kapcsolatban a Házirend úgy fogalmaz (5.3. pont), hogy a nap folyamán igény szerint haza lehet vinni az óvodapedagógussal való egyeztetés után, a javasolt időpont erre napközben 12 óra 30 perc és 13 óra között, vagy 15 óra után.

Ugyanezen fejezet 5.4. pontja tartalmazza a gyermekek biztonsága érdekében hozott intézkedéseket. Itt található, hogy a gyermekek biztonsága érdekében a bejárati ajtót 9 órától 12 óráig zárva tartják. A napi élet zavartalansága miatt az óvodapedagógusok csak fontos ügyben hívhatóak a telefonhoz, amennyiben lehetséges 11 és 13 óra között. Az intézményt használó szülő viselkedésével nem sértheti meg a gyermek érzelmi biztonságát és a Házirend szabályait.

A 6. az óvoda napirendjéről szóló fejezet szabályai között szerepel az is, hogy a gyerekek 10 óra 30 perc és 11 óra 35 perc között öltözködnek, amit udvari játék, séta vagy kirándulás követ. 11 óra 35 perc és 12 óra között mennek be a gyerekek az udvarról, gondozás, testápolási feladatok ellátása következik, és készülnek az ebédhez, ami 12 óra és 12 óra 35 perc között van. Azt követően, 12 óra 35 perc és 13 óra között készülődnek a délutáni pihenéshez, ami 14 óra 45 percig tart.

A 7. fejezet tartalmazza a gyermekekre vonatkozó védő-óvó előírásokat, szabályokat. Ezek között szerepel, hogy a szülők a csoportszobába (és a gyermekek mosdóhelyiségébe) nem léphetnek be.

A 9. fejezet a panaszkezelés és a szülők, gyermekek véleménynyilvánításának, tájékoztatásának rendjét szabályozza. Itt található az az előírás, hogy a pedagógusok és az intézményvezetők feladata, hogy biztosítsák a szülők véleménynyilvánítási szabadságát (az megnyilvánulhat személyes megbeszélés, fórum, szülői értekezleten való felszólalás, írásos megkeresés formájában). A véleménynyilvánítás gyakorlása közben azonban a szülő nem sértheti meg az óvoda alkalmazottait, a többi gyermeket, a gyermekek szüleit, szüleinek személyiségi jogait, emberi méltóságát. A gyermek, s így a szülő joga, hogy hozzájusson a gyermek jogai gyakorlásához szükséges információkhoz, tájékoztassák a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról, a személyét, illetve a fejlődését érintő kérdésekről. A szülőnek joga van ahhoz is, hogy kérdést intézzen az óvoda vezetőihez, pedagógusaihoz, s arra legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjon. A pedagógusok és az intézményvezető feladata pedig, hogy gondoskodjanak arról, hogy a gyermekek szülei ismerjék meg a tájékoztatásukra vonatkozó rendet, a tájékoztatás formáit (szóban és írásban). A gyermekkel kapcsolatban tájékoztatást adhat az intézményvezető, a nevelőtestület, az óvodapedagógus, az oktató-nevelő munkát végző további pedagógus, gyógypedagógus. Egyebek mellett, az óvoda nyilvános dokumentuma a Házirendje, amely mindenki számára elérhető az óvoda gazdasági irodájában.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszosokkal szemben a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) [...]. Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály két beosztottja, egy c. r. törzsőrmester nő és egy c. r. törzsőrmester intézkedett 2015. október 13-án.

2) A panaszolt rendőri intézkedéssel kapcsolatban a rendőrség továbbította a segélyhívó számon tett telefonos bejelentések hanganyagát, valamint két eset adatlapot is.

a) A hangfelvételek közül az első egy névtelen bejelentő (a Testület a panaszosok által rendelkezésre bocsátott felvételek alapján beazonosította, hogy a volt élettársa bejelentéséről van szó). Az 1 perc 47 másodperc terjedelmű felvétel elején hallható, amint a bejelentő kiabál „nem mehetsz be a gyerekekhez”. Ezt követően elmondja, hogy a [...] Óvodába azonnali rendőri intézkedést kér. Kislánya apukájának nincs joga bemenni az óvodába és „itt lökdös”. A háttérben hallatszik, hogy az óvoda vezető-helyettese kiabál: „Meggérem, ne lökdössön! megkérem, hagyja el az épületet!”, illetve „hozzám ért, lökdös...”.

Az időben második (36 másodperc hosszúságú) felvétel tanúsága szerint T.I. telefonál, miszerint „azonnal küldjenek járőrt, mert egy apuka el akarja vinni a gyereket, és már lökdösi az óvónéniket”.

A harmadik felvétel (1 perc 54 másodperc terjedelmű) azt tartalmazza, hogy az I. r. panaszos telefonál a segélyhívó számra. Bejelentése szerint a Budapest [...] utca 108. szám alatt tartózkodik. Be akart menni a gyerekéhez az óvodába, és személyi szabadságában korlátozták. Útjába álltak, nem engedték be. Most a folyosón állnak, rendőri intézkedést kér. Az operátor megkérdezi, hogy milyen indokkal nem engedik a gyerekekhez, amire az I. r. panaszos azt válaszolja, hogy „azt tőlük kell megkérdezni, milyen indokkal nem engedik be”. Az operátor érdeklődik, hogy közösen nevelik a gyermeket vagy elváltak. Az I. r. panaszos azt feleli, hogy nem is voltak házasok, a volt élettársával közös felügyelet alatt áll a gyermek. Az anya egyébként veszélyezteti a gyermeket, és a múlt héten sem vitte őt óvodába. Az I. r. panaszos elé álltak a folyosón. Az operátor megkérdezi, hogy nem az anyáé-e a felügyeleti jog, illetve van-e bírósági végzés arról, ki neveli a gyermeket. Az I. r. panaszos közli, hogy közös a felügyeleti jog. Tisztázzák, hogy nincs bírósági végzés arról, ki neveli a gyermeket. Az operátor közli, hogy értesíti a rendőrséget.

b) Az első adatlap szerint 2015. október 13-án 12 óra 19 perckor történt egy hívás, amit T. I. kezdeményezett vonalas telefonszámról. Az eset leírása rovatban az szerepel, hogy a bejelentő a 112-es segélyhívó számon tett bejelentést a BRFK ügyeletére, miszerint az óvodából egy édesapa erőszakkal akarja elvinni gyermekét, és az óvónőket lökdösi. Azonnali segítséget kér.

Ugyanezen adatlap esetleírása tartalmazza az I. r. panaszos volt élettársának bejelentését is. Nevezetesen: 12 óra 18 perckor névtelen bejelentő a 112-es segélyhívó számot hívta egy mobiltelefonszámról, mert „egy apuka lökdösődik, akinek nincs joga bemenni a gyerekéért.” A háttérben veszekedés hallatszott.

A második eset adatlap tartalmazza, hogy az I. r. panaszos 12 óra 22 perckor hívta mobiltelefonszámról a 112-es segélyhívó számot, és tett bejelentést a BRFK ügyeletére, miszerint „nincs bírói végzés, élettársával közös gyermek felügyeleti jogáról. A [...] Óvodában azonban nem adják ki neki a gyereket. Óvónők elállták az útját. Intézkedést kér.”

c) A rendőrség további eset adatlapokat is továbbított a Testület részére, amelyek alapján az I. r. panaszos a jelen panaszügyben megjelölt rendőri intézkedéshez képest korábban, illetve későbbi napokon is kért telefonon keresztül rendőri intézkedést. Azok részletes ismertetésétől a Testület eltekintett.

3) A rendőrség két, „küldés leírása” elnevezésű dokumentumot is továbbított a Testület részére.

a) Az első dokumentum az Állásfoglalás III. rész 2) a) pontjában ismertetetthez képest azt a többletinformációt tartalmazza, hogy az „R-121 visszajelentette: évek óta tartó vita van az apuka és anyuka között, az apukának ideiglenes láthatása van.” R-12 a helyszínről részletes jelentést tett a készenléti csoportvezetőnek, illetve rendőri jelentést készít. Kezelési mód: beavatkozás, prioritás: sürgős.

b) A második dokumentum az I. r. panaszos bejelentésével kapcsolatos. Az Állásfoglalás III. rész 2) b) pontjában foglaltakhoz képest azt a többletelemet tartalmazza, hogy eszerint a kezelési mód ugyanúgy, mint az előzőnél, beavatkozás, a prioritás: alap.

A dokumentumok szerint a rendőrök 12 óra 33 perckor érkeztek ki a helyszínre, és 13 óra 33 perckor fejezték be a tevékenységet.

4) 2015. október 13-án a c. r. törzsőrmester (férfi) jelentést készített a rendőri intézkedés részleteiről.

A jelentés szerint aznap szolgálata teljesítése során 12 óra 25 perckor a c. r. törzsőrmester azt az utasítást kapta Dél-Pest Központtól, hogy jelenjen meg a Budapest [...] 108. szám alatt lévő [...] Óvodában, mert onnan arról tettek bejelentést, hogy egy gyerek édesapja kiabál, és el akarja vinni a gyermekét.

12 óra 28 perckor jelent meg társával, a c. r. törzsőrmester nővel, ahol az óvoda intézményvezető-helyettese (F. H.) fogadta. A rendőr kérdésre a vezető-helyettes elmondta, hogy 12 óra 10 perc körül a panaszosok megjelentek az óvodában, hogy elvigyék az I. r. panaszos gyermekét, aki ideiglenesen volt élettársánál elhelyezve. A bejelentő ekkor szólt a gyermek édesanyjának, aki az óvodában tartózkodott gyermekével (a gyermeket hozzá kell szoktatni az új óvodai csoportjához).

A gyermek édesanyja ekkor kiment az I. r. panaszoshoz, aki a vezető-helyettes elmondása szerint el akarta vinni a gyereket. Az I. r. panaszos be akart menni a gyerekhez a csoportszobába, azonban az édesanya elé állt és nem engedte be, mivel a gyerek már aludt. Ezt követően az édesanya és az I. r. panaszos szóváltásba keveredtek. Mivel a szóváltás egyre hangosabb lett, a vezető-helyettes, tekintettel az óvodában lévő gyermekekre, kétszer megkérte az édesanyát és az I. r. panaszost, hogy menjenek ki az óvoda épületéből és ott beszéljék meg a problémáikat. Az I. r. panaszos ekkor tenyérrrel, több alkalommal meglökte az édesanyát, valamint több alkalommal, a mellkasával meglökte a vezető-helyettest is.

Ekkor a gyermek édesanyja a lökdösődés elkerülése érdekében jobb kezével átkarolta az I. r. panaszost. A vezető-helyettes ekkor értesítette a rendőrséget, aki kérdésre elmondta azt is, hogy sérülése nem keletkezett, valamint egészségügyi ellátást nem kér.

Az óvodában kamerarendszer nincs felszerelve.

A gyermek édesanyja a rendőrök kérdésére elmondta, hogy 12 óra 10 perc körül az óvodában tartózkodott gyermekével, hogy hozzászoktassa a csoportjában lévő többi gyermekhez. Ekkor volt élettársa, az I. r. panaszos, valamint a II. r. panaszos megjelent az óvodában, amiről az óvoda egyik alkalmazottja értesítette. Ekkor kiment volt élettársához, aki elmondása szerint érthetetlenül beszélt. Az édesanya nem tudta elmondani, hogy az I. r. panaszos el akarta-e vinni közös gyermeküket, vagy csak beszélni akart vele. Mikor az I. r. panaszos közölte, hogy bemegy közös gyermekükhöz, az édesanya közölte vele, hogy ne menjen be, mert a gyerek alszik. A közlése ellenére az I. r. panaszos a csoportszoba elé indult. Ezt látva az édesanya az I. r. panaszos elé állt, hogy ne tudjon bemenni. Ekkor az I. r. panaszos több alkalommal, tenyérral a mellkasánál meglökte. A további lökdösődést elkerülve, jobb karjával átkarolta. Ekkor az I. r. panaszos az ő jobb felkarját tenyérral megszorította.

Az édesanya kérdésre elmondta, hogy jobb felkarja enyhén fáj, azonban sem hámsérülés, sem bőrpír nem volt. Elmondta továbbá, hogy egészségügyi ellátást nem kér.

Az édesanya megmutatta a Budapest [...] Kerületi Bíróság 2015. március 5. napján kelt [...] számú határozatát, mely szerint az I. r. panaszos közös gyermeküket minden páros hét pénteken 16 órától vasárnap 18 óráig láthatja. Megmutatta továbbá a Fővárosi Törvényszék 2015. július 2-án kelt, [...] számú másodfokú határozatát, mely szerint az I. r. panaszos minden páratlan hét keddi és csütörtöki napján 18 órától 18 óra 30 percig telefonon beszélhet közös gyermekükkel, valamint minden páros hét szombat 10 órától vasárnap 18 óráig láthatja.

Az óvoda két alkalmazottja (L.I., T. I.) a vezető-helyettes által elmondottakat erősítette meg.

Az I. r. panaszos kérdésre elmondta, hogy 12 óra 10 perc körül megjelent az óvodában, hogy beszéljen gyermekével. Ezt közölte az óvoda egyik alkalmazottjával, aki szolt a volt élettársának. Az édesanya nem engedte meg neki, hogy bemenjen a gyermekhez és beszéljen vele. Mikor megindult a szoba felé, az édesanya elé állt, valamint elkezdte lökdösni. Elmondta továbbá, hogy sérülése nem keletkezett, egészségügyi ellátást nem igényel.

A c. r. törzsőrmester meghallgatta továbbá a II. r. panaszost is, aki a feltett kérdésre a panaszos által elmondottakat ismételte meg.

A gyermek a csoportszobában aludt, rajta sérülés nem látszott.

Ezt követően a rendőrök közölték az I. r. panaszossal és volt élettársával, hogy az óvodában tapasztaltakról, valamint elmondásukról rendőri jelentés készül, melyet eljárás során a bíróság kikérhet.

Az intézkedésben részt vett személyeket tájékoztatta az intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségeiről, melyet tudomásul vettek és megértettek.

A megjelölt személyeket KIR, valamint SIS rendszerben ellenőrizték, melyben nem szerepeltek. A rendőrök a fentieket jelentették Dél-Pest Központnak, valamint a készenléti csoportvezetőnek, aki jelentésírára adott utasítást.

A jelentésben a c. r. törzsőrmester megjegyezte, hogy a II. r. panaszos a kiérkezésükkor egy fehér színű, kisméretű kézi kamerát tartott a kezében, melyet az intézkedés közben több alkalommal felé és az intézkedés alá vont személyek felé irányított. Kérdésre elmondta, hogy a rendőri intézkedésről

nem készít kamerafelvételt, azonban a kérdést követően a kamerát feltehetően kikapcsolta, majd zsebre rakta.

Az intézkedés befejezését követően a panaszosok távoztak az óvodából.

5) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság Őr- és Kísérőszolgálati Alosztály r. őrnagy vezetője vizsgálatot tartott, amelynek során az alábbi megállapításokat tette.

a) 2015. október 13-án 6 órától 18 óráig teljesített szolgálatot a BRFK TIK alárendeltségében, egy szolgálati gépjárművel a két c. r. törzsőrmesterből álló járőrpáros (Rákos-121 hívóval), amikor is 12 óra 25 perckor a Tevékenységirányítási Központ (a továbbiakban: TIK) Dél-Pest Központ irányítójának küldésére megjelentek a [...] Óvoda előtt, ahonnan két bejelentés is érkezett az adott ügyvel kapcsolatban. Az első bejelentést az óvoda alkalmazottai tették, a másikat az I. r. panaszos, miszerint az óvodában nem adják ki neki a gyermekét, és elállják az útját.

A helyszínen 12 óra 28 perc és 13 óra 33 perc között intézkedő rendőrök az ott tapasztaltakról EDR rádión keresztül jelentést tettek a TIK Dél-Pest Központ irányítójának, illetve a BRFK [...]. Kerületi Rendőrkapitányság készenléti csoportvezetőjének, és jelentésíráásra kaptak utasítást. A rendőrök nem készítettek sem kép-, sem hangfelvételt.

b) Az alosztályvezető a rendelkezésre álló rövid határidő miatt telefonon hallgatta meg, illetve nyilatkoztatta a c. r. törzsőrmester nőt.

A c. r. törzsőrmester nő elmondta, hogy mivel a bejelentést tevő I. r. panaszos személye a BRFK [...]. Kerületi Rendőrkapitányság állománya számára ismert, ezért az intézkedés során végig kulturáltan intézkedett. Azt, hogy az I. r. panaszos az ő sajátos, de egyébként határozott stílusát hogyan reagálta le, erre az intézkedés során nem nyilatkozott. Az I. r. panaszos az intézkedés során mindvégig arrogánsan beszélt, illetve amikor más jelenlevő tanút, helyszínen tartózkodó személyt kívánt a rendőr nő meghallgatni, vagy a meghallgatott személy, vagy az ő szavába vágott, ahhoz megjegyzéseket tett.

A c. r. törzsőrmester nő úgy nyilatkozott, hogy olyan intézkedés, amely az I. r. panaszost sértette volna, nem történt, hiszen maga a rendőri intézkedés mindvégig meghallgatáson alapult.

Az óvoda házirendje alapján a bejelentés időpontjában a gyermekek pihenőidejüket töltötték. A rendőrök szem előtt tartották a kiskorú gyermek egészséges fejlődéséhez biztosított jogát, amely sérült volna, de nem csupán az I. r. panaszos gyermekét, hanem a csoportba tartozó összes gyermeket érintette volna, ha a pihenőidejükben megzavarják nyugalmukat. A közoktatási intézmény működési rendjének szem előtt tartásával intézkedtek a helyszínen a rendőrök. Az intézkedés során érvényesült a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) II. Fejezetének 8. és 9. §-aiban szabályozottak.

A c. r. törzsőrmester nő továbbá elmondta, hogy a rendőri intézkedés során az I. r. panaszost tájékoztatták azzal kapcsolatban, amennyiben magatartásával folyamatosan akadályozza az intézkedés folyamatosságát a hozzáfűzéseivel, valamint a rendőri intézkedéssel szemben ellenállást tanúsít, annak következményei lehetnek, akár az előállítása is megtörténhet. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség, illetve a

Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja biztosította volna a törvényi felhatalmazást, ami alapján jogszerű lett volna az I. r. panaszos előállítása, ami azonban nem történt meg ezen rendőri intézkedés során.

A rendőr nő továbbá határozottan elutasította, hogy részrehajló volt a rendőri intézkedés. Mivel korábban még nem intézkedett az I. r. panaszossal, illetve volt élettársával szemben, egyik félhez sem fűződik semmilyen érdeke, kapcsolata, ezért nem viselkedett részrehajlóan.

A r. őrnagy alosztályvezető a tájékoztató levelében ugyanakkor megjegyezte, hogy 2015 júliusától az I. r. panaszos bejelentései alapján, illetve vele kapcsolatosan hetente történik rendőri intézkedés, továbbá a Bűnügyi Osztályon is van folyamatban levő ügy.

6) A rendőrség sem szabálysértési, sem büntetőfeljelentést nem továbbított a Testület részére.

IV.

A panaszos sérelmezte az óvodavezető-helyettes, illetve az óvodai alkalmazottak magatartását, amelynek tekintetében a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
  - ba) az országos rendőrfőkapitány,
  - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
  - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy az óvoda dolgozói milyen szakmai utasítások és normák alapján jártak el, illetve azoknak hogyan tettek eleget.

V.

Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen megjelent rendőrök nem nyújtottak hathatós segítséget neki: nem szólították fel az óvodai dolgozókat a jogkövető magatartásra, illetve nem biztosították, hogy gyermekét láthassa az óvodában. Sérelmezte továbbá az előállítással történő megfenyegetését, ezen túlmenően a rendőri hangnemet, valamint a rendőri intézkedés diszkriminatív jellegét.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette az I. r. panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e az I. r. panaszossal szemben intézkedési kötelezettsége, azaz kellő jogszabályi felhatalmazás alapján kezdeményezett-e intézkedést vele szemben.

A panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy az I. r. panaszos telefonon kért rendőri intézkedést, mivel az óvoda dolgozói nem engedték be őt az óvodán belül a csoportszobához, hogy láthassa gyermekét. A panaszos által csatolt felvételek tanúsága szerint ugyanakkor az I. r. panaszos volt élettársa részéről is történt telefonos bejelentés, amelyben rendőri intézkedést kértek a panaszos állítólagos magatartása miatt.

A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy az I. r. panaszoson és a gyermek édesanyján kívül az óvoda részéről is történt segélyhívás a 112-es számon. A gyermek édesanyjának hívásáról készült felvételen az hallható, hogy a gyermeke apukájának nincs joga bemenni az óvodába, és „itt lökdös”. Az óvodatitkár részéről történt segélyhívás azt tartalmazza, hogy egy apuka el akarja vinni a gyereket, és lökdösi az óvónőket.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését, másrészt szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy

veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 194. §-a szabályozza a személyi szabadság megsértésének tényállását: „Aki más személyi szabadságától megfoszt, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 170. §-a szerint a garázdaság szabálysértését valósítja meg, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése pedig szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen mindhárom bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmények – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérések bizonyosan olyan körülmények, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően abban foglalt állást, hogy a segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségét a rendőrség jelen ügyben megfelelően teljesítette-e.

Az I. r. panaszos előadása alapján a rendőrök nem tettek semmit az óvoda vezető-helyettesének (illetve az óvoda alkalmazottainak) jogtalan magatartása megakadályozása érdekében, illetve nem tették lehetővé, hogy láthassa gyermekét az óvodában (állítás szerint csak köszönni szeretett volna és pusztit adni neki). A panaszosok által rendelkezésre bocsátott felvételek szerint az I. r. panaszos normál hangerővel beszélt, míg a gyermek édesanyja, majd pedig az óvodavezető-helyettes is kiabált. Az I. r. panaszos a videofelvétel szerint nem lökött meg senkit, mappát tartva a kezében próbált előre haladni a folyosón a csoportszoba felé, amikor volt élettársa próbálta feltartóztatni, majd belecsimpaszkodott, és a nő volt az, aki lökdösődött. Az I. r. panaszos nem ment neki egyik óvodai dolgozónak sem. Amikor a rendőrök a helyszínre értek, először az óvodavezető-helyettest hallgatták meg, aki azt mondta, megkérte az I. r. panaszost és volt élettársát, hagyják el az intézmény területét, kinn beszéljék meg a dolgokat. Állítása szerint a szülők lökdösődni kezdtek, majd a vezető-helyettes is „kapott belőle”: az I. r. panaszos hozzáért, illetve nekiment. Az I. r. panaszos volt élettársa azt nyilatkozta, mindkét karját az I. r. panaszos megfogta, őt meglökte, ezért ráesett a mögötte állókra. A II. r. panaszos meghallgatása során elmondta, az I. r. panaszos senkit nem lökött meg, ő csak mappáját fogta, úgy próbált meg a folyosón előre haladni.

A 112-es segélyhívó számra tett bejelentések közül az I. r. panaszos bejelentése arra irányult, hogy az óvodában tartózkodik, és be akart menni gyermekéhez, de nem engedték be, útjába álltak, személyi szabadságában korlátozták, ezért kért rendőri segítséget. Az óvodai dolgozó, illetve az I. r. panaszos volt élettársának bejelentése szerint ugyanakkor az I. r. panaszos el akarja vinni a gyermekét és lökdösődik. Az elsődleges jelentésben az szerepel, hogy a kiérkező rendőrök meghallgatták a jelenlevőket. Elsőként az óvodavezető-helyettest, aki elmondta, hogy a gyermek szüleit kérte, menjenek ki az óvoda épületéből, majd – szóváltást követően – az I. r. panaszos több alkalommal meglökte az édesanyját, illetve őt is. Az édesanya is azt nyilatkozta, őt több ízben meglökte az I. r. panaszos, illetve felkarját megszorította. Az I. r. panaszos elmondta, hogy gyermeke édesanyja nem engedte, hogy gyermekéhez menjen, majd elé állt, és lökdösni kezdte a nő. A II. r. panaszos az I. r. panaszos által elmondottakat erősítette meg. A rendőrségi jelentés szerint továbbá bemutatnak két bírósági határozatot is a rendőröknek, köztük a Fővárosi Törvényszék ideiglenes intézkedést tartalmazó végzését, amely a panaszos kapcsolattartási jogát szabályozza, az abban megjelölt napokon és időtartamban láthatja a kiskorú gyermeket. (A jelentésben ugyanakkor nem szerepel az – egyebek mellett –, ami a panaszosok által rendelkezésre bocsátott hangfelvételeken hallható: az I. r. panaszos elmondta, hogy az említett bírósági végzés nem tartalmaz olyat, hogy a gyermek az anyánál került elhelyezésre, csak a kapcsolattartást rögzíti ideiglenes jelleggel. Azt is elmondta, hogy az anya akadályozza hónapok óta a kapcsolattartás érvényesülését.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét, amely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

a) A Testület anélkül, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) és a peres eljárás megindításának időpontjában hatályban volt, a

házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.)² részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a szülői kapcsolattartás kapcsán.

A Csjt. 92. §-a szerint a gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A kapcsolattartásról – a szülők megegyezésének hiányában, illetőleg a szülők és a gyám közötti vita esetében – a gyámhatóság dönt. Ha házassági vagy gyermek-elhelyezési per van folyamatban, a szülők megegyezésének hiányában a kapcsolattartásról a bíróság dönt. A gyámhatóság, illetőleg a házassági vagy gyermek-elhelyezési perben a bíróság a felróható magatartást tanúsító szülő kapcsolattartási jogát a gyermek érdekében korlátozhatja vagy megvonhatja, illetőleg e jog gyakorlásának szünetelését rendelheti el. Ha a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, ennek megváltoztatását a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül csak a bíróságnál lehet kérni. A kapcsolattartásra vonatkozó bírósági határozat végrehajtásáról a gyámhatóság gondoskodik.

A Gyer. 27. §-a szerint a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérfje, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás formái a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás. Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttléteet. Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak az időszakos kapcsolattartás ideje alatt, illetve a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, vagy ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A Gyer. 29. §-a szerint a gyámhivatal vita esetében a kapcsolattartást bármelyik fél kérelmére szabályozza, illetve újraszabályozza, kivéve, ha a szülő és a gyermek kapcsolattartásának megállapítása a Csjt. 92. §-ának (5) bekezdése [jelenleg a Ptk. 4:181. § (1) bekezdése] szerint a bíróság hatáskörébe tartozik. A kapcsolattartásról a gyámhivatal, illetve a bíróság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a felek személyes körülményeinek, valamint az ítélőképessége birtokában levő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása szabályait a Gyer. 33. §-a rendezi. Eszerint kapcsolattartás elmaradása esetén végrehajtás iránti kérelem benyújtásának van helye a gyermek fejlődését veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül. A gyermek fejlődését pedig veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást. Ugyanezen jogszabályhely (8)

---

² Tekintettel arra, hogy a gyerekelhelyezés kérdése az új Ptk. hatályba lépését megelőzően merült fel mint jogi helyzet, ezért arra a régi Ptk. és a Csjt. korábbi szabályait kell használni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. §-a szerint.

bekezdése szerint, ha a kapcsolattartásra kötelezett a gyermeket bizonyíthatóan folyamatosan a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatnak a végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránt pert indíthat, (feltéve, hogy az elhelyezés megváltoztatása a kiskorú gyermek érdekében áll), vagy feljelentést tesz kiskorú veszélyeztetése vagy kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása miatt.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy a kapcsolattartás szabályozása elsősorban a felek megállapodásával, egyezségével, vagy gyámhatósági, illetve gyermek-elhelyezési per esetén bírósági határozattal történik. A bíróság vagy végzéssel jóváhagyja a felek egyezségét e tekintetben, vagy a hatályos jogszabályi keretek között (Csjt., Gyer.) szabályozza a gyermek láthatását. A fentiekből az is látható, hogy a Csjt. szűkös előírásait, ahogyan a bíróság határozattal rendezett kapcsolattartás előírásait a Gyer. tölti ki részletes tartalommal (pl. a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás viszonyával), hiszen az ítélet célja csupán egy végrehajtható és nyomon követhető keret kialakítása, melynek végrehajtásáról önkéntes teljesítés hiányában vagy vita esetén a gyámhatóság gondoskodik, akinek eljárására pedig a Gyer. előírásai vonatkoznak.

b) A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Btk. vonatkozó rendelkezéseire is – amelyeket egyébként a panaszos maga is ismer. A Btk. 208. §-a rendelkezik a kiskorú veszélyeztetésének büntetéről: „A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” A Btk. 210. §-a pedig a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségét akként szabályozza, hogy az követi el, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza.

Az I. r. panaszos – a bűncselekmények elévülési idején belül – a volt élettársal szemben feljelentéssel élhet a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezései alapján.

A Testület ezen a ponton ismételten felhívja a figyelmet gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennáll-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Rtv. 24. §-a szerint a rendőrség főszabályként közérdekből járhat el, kivételes, hogy a rendőr magánérdek alapján jár el, amikor a törvényes védelem más módon nem biztosítható (ultima ratio elve).

A Testület álláspontja szerint a helyszínen a rendőrök számára annyi derült ki biztosan, hogy az I. r. panaszos és volt élettársa között van egy gyermekelhelyezéssel, illetve kapcsolattartással kapcsolatos családjogi vita, aminek az eldöntése bírói, illetve gyámhatósági hatáskörbe tartozik. A Testület szerint ebből az következik, hogy a rendőröknek a bejelentés megalapozottságáról való megbizonyosodását követően a felek személyazonosságának megállapítása, álláspontjaik meghallgatása és a tényállás tisztázása volt a feladatuk, majd pedig a szükséges tájékoztatás megadása. Ez utóbbi körébe az

tartozik, hogy közlik: a szóban forgó jogvita eldöntésére nincs hatáskörük, másrészt arról is, hogy jogaiknak mely hatóság előtt szerezhettek érvényt.

A panaszosok által rendelkezésre bocsátott felvételek és a rendőrségi dokumentumok egybevetése alapján kijelenthető, hogy az intézkedés ezen követelményeknek csak részben felelt meg: a személyazonosság megállapítása megtörtént, valamennyi jelenlevőt (vezető-helyettest, a volt élettársat és a panaszosokat) meghallgatták, akik külön-külön előadták, miért kértek intézkedést. A szükséges és elégséges felvilágosítás kérdése tekintetében a Testület ugyanakkor azt állapította meg, hogy annak csak részben tettek eleget a rendőrök. Felhívták több ízben az I. r. panaszos figyelmét, hogy az óvoda Házirendjében írtakat (mikor mehetnek be a szülők a gyermekekért) be kell tartani. A rendőrök ugyanakkor nem mondták el egyetlen alkalommal sem, hogy nincs hatáskörük a polgári jogi, illetve családjogi vita eldöntésére, illetve, hogy melyik fórumhoz fordulhatnak vitás kérdéseikkel. A c. r. törzsőrmester nő azt mondja (a videofelvétel 34. percénél), hogy csak a mai napi történet érdekli, a tegnapi, tegnapelőtti nem tartozik rájuk, illetve ő nem bíróság. Ugyanezen felvétel 54. percénél a c. r. törzsőrmester férfi elmondja, hogy rendőri jelentés készül a történetekről, és ha a szülők jelzik a bíróságon, a bíró mint hatóság azt kikérheti. A videofelvétel 65. percénél továbbá a rendőr nő azt mondja az I. r. panaszosnak és a volt élettársának, hogy „üljenek le, beszéljék meg, normális keretek között. Azért van a bíróság, a bíróság dönt.”, illetve „a bíróság egyszer csak, 15 év múlva felhasználja” (a rendőri jelentésre értette).

Ezek a megjegyzéseket a Testület nem tudta akként elfogadni, hogy a rendőrök megfelelő felvilágosítást adtak a panaszos számára.

c) A rendőrök azon tájékoztatása, miszerint a személyi szabadság megsértése azt jelenti, „most ide bezárom, nem engedem ki”, illetve „valakit a szabadságában korlátozni úgy lehet, ha bizonyos helyre korlátozom, bezárom a szobába”, szintén helytelen volt.

A Btk. fentebb említett 194. §-a szerint az követi el a személyi szabadság megsértésének büntette alapesetét, aki mást személyi szabadságától megfoszt. A bűncselekmény jogi tárgya a mozgás, a helyváltoztatás, a tartózkodási hely megválasztása szabadságának biztosításához fűződő egyéni és társadalmi érdek. A „személyi szabadságtól megfosztás” olyan magatartás (akár tevéssel, akár mulasztással), amelynek következtében a passzív alany elveszíti mozgási, helyváltoztatási, illetve a tartózkodási hely megválasztásával kapcsolatos cselekvési szabadságát. Ebbe a körbe tartozik az is tehát, ha az embert lefogják (az I. r. panaszos volt élettársa), avagy meghatározott helyen visszatartják. Az óvónők vonatkozásában azonban jogellenességet kizáró ok felmerülhet (hivatásbeli jogok gyakorlása, kötelezettségek teljesítéséhez hasonló kategóriaként, mivel az óvoda házirendjében foglaltakat kívánták megtartani).

Össességében a Testület megállapította, hogy a rendőrség nem adott megfelelő felvilágosítást, amivel megsértette az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogát.

A Testület tájékoztatásul azonban leszögezi azt is, hogy a rendőrök a fentiek teljesítésén (azaz a szükséges jogi felvilágosításon) túl a jogvitába érdemben nem avatkozhattak be, azaz nem kötelezheték az óvodát a gyermek átadására.

d) A Testület továbbá megismétli a korábbi, 45/2016. (II. 25.) sz. állásfoglalásában írtakat. Az I. r. panaszos által is hivatkozott, a helyszínen is rendelkezésre álló bírói végzés alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a szülők (az I. r. panaszos és volt élettársa) között peres eljárás van folyamatban, jogerős döntés ugyan még nem született a rendőri intézkedés időpontjában (a

gyermekelhelyezés és a gyermektartás tekintetében is fellebbeztek a peres felek), de a gyermek az anya „gondozásában él”. A bíróság a gyermek érdekében és a felek közti rossz viszony miatt indokoltan tartotta a kapcsolattartást ideiglenes intézkedéssel szabályozni, ami konkrétan meghatározta, hogy a panaszos mikor, milyen módon léphet kapcsolatba a gyermekkel. A Testület osztja azon álláspontot, hogy jogerős bírósági ítélet hiányában az I. r. panaszos szülői felügyelete valóban „nem szünetel”, az az anyával közös, azonban az I. r. panaszos mindvégig figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a kapcsolattartás rendezéséből egyenesen következik, hogy a szülői felügyelet részét képező egyik szegmens (konkrétan: a gyermek láthatása) a meghozott bírói döntéssel – ha átmenetileg is, de – szükségszerűen korlátozva van, amit az I. r. panaszos nem bírálhat felül, akkor sem, ha a gyermek törvényes képviselője.

A Testület álláspontja szerint már a gyermek óvodában történő látogatása (köszöntése) is a hivatkozott ideiglenes intézkedésről szóló végzés megkerülését jelentené, nem beszélve a gyermek intézményből való elhozásáról. Az a körülmény pedig, hogy a gyermek édesanyja a panaszos állítása szerint rendszeresen megsérti a meghatározott kapcsolattartási rendet, még nem teremt számára jogot, hogy az elmaradt látogatásokat a neki tetsző időpontban (akár az óvodában) pótolja. (A Testület itt kívánja megjegyezni, hogy az új Ptk. sem erre ad lehetőséget.) A rendőrök részéről elhangzott anyai felvilágosítás, hogy amennyiben az anya a megadott napon nem biztosítja a láthatást, a panaszos rendőri intézkedést kérhet. Figyelmét ugyanakkor nem hívták fel arra: feljelentést is tehet a Btk. 208. §-ára, illetve 210. §-ára való tekintettel (a büntetőeljárás ugyanakkor a folyamatban lévő peres eljárástól teljesen elkülönül).

A Testület megjegyzi továbbá ezen panasz kapcsán is, hogy a panaszos által hivatkozott új Ptk. annyiban változtatta meg a szülői felügyeleti jog rendszerét a korábbi Csjt.-hez képest, hogy a bíróságoknak nem kell többé arról rendelkezniük, hogy a gyermeket melyik szülőnél helyezik el, ehelyett azt kell eldönteniük, hogy melyik szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogokat. A bíróság – a 2014. március 15-e után indult – perekben nem azt mondja ki, hogy a különélő apa vagy anya szülői felügyeleti joga szünetel, csupán azt, hogy azt nem tudja gyakorolni.

Fenti jogi érvelésből következik, hogy a kapcsolattartást rendező bírói végzés értelmében az I. r. panaszos aznap nem volt jogosult látni a gyermekét sem az óvodán kívül, sem az óvodában, illetve értelemszerűen nem volt felhatalmazása arra, hogy gyermekét az óvodából elhozza.

e) A Testület ugyanakkor felhívja a panaszos figyelmét a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Köznev. tv.) vonatkozó rendelkezéseire. A Köznev. tv. 72. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a szülő kötelessége, hogy a) gondoskodik gyermeke értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kíséresse gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, b) biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét, továbbá tankötelezettségének teljesítését, c) tiszteletben tartsa az óvoda, az iskola, kollégium vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait, tiszteletet tanúsítson irántuk. Ugyanezen törvényhely (5) bekezdése szerint továbbá szülő joga különösen, hogy gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon, illetve hogy a nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon [b, illetve e) pontok].

Amennyiben a szülői felügyeleti jog korlátozására, szüneteltetésére és megszüntetésére nem kerül sor, a fentiek értelmében a Köznev. tv.-ben biztosított szülői jogok természetesen a különélő szülőt is megilletik, ezen jogokat mindaddig gyakorolhatja, amíg e tekintetben a bíróság másként nem dönt.

(Következik ez az I. r. panaszos és volt élettársa közötti gyermek-elhelyezési perben irányadó, régi Csjt. 72/B. §-a szerint ugyanis a különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a gyermek elhelyezését követően – közös szülői felügyelet hiányában is – együttesen gyakorolják jogukat, kivéve, ha a különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság korlátozta, szüneteltette vagy megszüntette. A gyermek sorsát érintő lényeges kérdés: a kiskorú gyermek nevének meghatározása, illetve nevének megváltoztatása, tartózkodási helyének kijelölése, továbbá iskolájának, valamint életpályájának megválasztása. A Csjt. 72/B. § (1) és (2) bekezdése kimondja, hogy a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések közé tartozik a gyermek iskolájának, valamint életpályájának megválasztása. Ahhoz, hogy a szülő később az iskola megválasztása kérdésében megfelelő és felelősségteljes döntést tudjon hozni, szükséges, hogy információk álljanak a rendelkezésére a gyermekével kapcsolatban az óvodai körülményeiről, amelyek fontosak ahhoz, hogy az említett jogát gyakorolni tudja. Amennyiben a szülő a gyermekéről semmilyen információt nem kap, akkor abban sem képes dönteni, hogy például a jövőben milyen iskolát válasszon – ott milyen tagozatra járjon a gyermek. Tehát amennyiben a Köznev. tv. nem biztosítaná, hogy a különélő szülő is tájékoztatást kaphasson a nevelési-oktatási intézménytől, azáltal a Csjt.-ben biztosított joga is sérülne, ugyanis számára nehezebbé vagy lehetetlenné válna a fent említett jog gyakorlása. Ebből tehát egyértelműen következik, hogy a szülő tájékoztatáshoz való joga a különélő szülőt ugyanúgy megilleti, mint azt a szülőt, akinél a gyermeket elhelyezték.

Az I. r. panaszos tehát – a kiemelt szülői jogok keretén belül – jogosult arra, hogy óvodás gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást kérjen az óvoda vezetőjétől. (Ez a jog az intézmény, illetve az óvoda pedagógus oldalán tájékoztatási kötelezettséget keletkeztet.) A szülő tájékoztatáshoz való jogát nem részletezi a Köznev. tv., tehát az szóban vagy írásban egyaránt érvényesülhet.

3) Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy előállítását helyezték kilátásba.

A panaszosok által rendelkezésre bocsátott videofelvétel 45. percénél hallható, hogy a c. r. törzsráster nő közli az I. r. panaszossal: a történeteket jelenti a parancsnokainak, „akik majd megmondják a 'hogyan tovább'-ot. Lehet, hogy elő fogom állítani a rendőrkapitányságra, lehet, hogy el fogom engedni.” sem ezt megelőzően, sem ezt követően nincs arra utalás, milyen ténybeli okból foganatosítanának a rendőrök személyi szabadság elvonásával járó intézkedést az I. r. panaszossal szemben.

A rendőrségi dokumentumok közül az elsődleges dokumentumban nincs arra utalás, hogy az I. r. panaszos előállítását kilátásba helyezték, sem indoka nincs, miért merülhetett fel az előállítás.

A Testület felvilágosítás-kérése alapján az utóbb készített rendőrségi dokumentum már azt tartalmazza: a rendőri intézkedés során az I. r. panaszost tájékoztatták azzal kapcsolatban, amennyiben magatartásával (hozzáfűzéseivel) folyamatosan akadályozza az intézkedést, illetve azzal szemben ellenállást tanúsít, annak következményei lehetnek, akár előállítása is megtörténhet. Ezzel összefüggésben az utólagos jelentésben hivatkoztak a Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésére, illetve arra, hogy az előállítás alapját az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja (aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja) biztosította volna, ami azonban nem történt meg.

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben utal az alábbiakra. Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható

kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállítás csak lehetőség a rendőr számára amennyiben három együttes feltétel fennáll: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, meghatározott személyhez célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására és ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követetően.

Az Rtv. 19. §-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén továbbá az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A rendőrség által hivatkozott szabálysértés a Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség, amit az követ el, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik.

A Testület elfogadta az I. r. panaszos állítását, amit a benyújtott felvételek alátámasztottak. Ezzel szemben – mivel az elsődleges rendőrségi dokumentumokat találta döntőnek, amely pedig nem tartalmaz adatot sem szabálysértési cselekményre, sem pedig célzott felszólítást a jogellenes magatartás abbahagyására – a rendőrség által utóbb készített jelentést nem fogadta el bizonyítékként. Megállapítása szerint az előállítás kilátásba helyezése jogszerűtlen volt a rendőrség részéről.

A Testület az ügyel összefüggésben utal korábbi állásfoglalására. A 28/2008. (VII. 9.) számú állásfoglalásában elsőként fejtette ki azon álláspontját, hogy a rendőr intézkedési kötelezettségének teljesítését a jogbiztonság elvének és ezzel összefüggésben a személyek tisztességes eljáráshoz fűződő jogának viszonylatában kell vizsgálni. Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) AB határozatában rögzíti, hogy az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése által lefektetett jogállamiság elvének nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság érvényesülése nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Az 56/1991. (XI. 8.) AB határozat szerint „a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.”

Ilyen tekintetben a jogbiztonság alkotmányos követelménye szoros kapcsolatot mutat a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoggal, amelyben egyértelműen benne foglaltatik, hogy az állampolgárok jogainak és érdekeinek védelmében az erre jogosult és kötelezett szervek a jogszabályokban lefektetett előírásoknak megfelelően fellépjenek.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrség megsértette az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogát azzal, hogy egy szabadságelvonással járó rendőri intézkedést helyeztek kilátásba vele szemben indok megjelölése nélkül.

4) Az I. r. panaszos sérelmezte a rendőri hangnemet is. Állítása szerint a rendőrök közül a rendőr nő mindvégig minősíthetetlen stílusban beszélt vele, felemelte hangját.

Az elsődleges rendőri jelentés egyáltalán nem tartalmaz arra vonatkozóan információt, milyen hangnemben intézkedtek a rendőrök az I. r. panaszossal szemben (a panaszos hangneméről sem tettek említést). Az utóbb készített rendőrségi dokumentum már azt tartalmazza, hogy az I. r. panaszos mindvégig arrogánsan beszélt, mások szavába vágott és megjegyzéseket tett. Ezzel szemben a c. r. törzsőrmester nő „sajátos, de határozott stílusban” intézkedett.

A Testület számára rendelkezésre álló hang-, illetve videofelvételen egyértelműen hallható, milyen hangnemben beszéltek a rendőrök az I. r. panaszossal. Valóban megállapítható az, hogy több esetben lekezelően beszélt elsősorban a c. r. törzsőrmester nő.

Amikor valamennyi személy bemegy az óvodán belül az irodába, és az I. r. panaszos kéri, hogy maradjon nyitva az ajtó (mivel klausztrófóbiás), a rendőr nő emelt hangon, zsebre tett kézzel megkérdezi: „uram, feltűnt, hogy itt vagyunk két hivatalos személy? Rendőrség.”, illetve „ne legyen üldözési mániája, amikor itt vannak a rendőrök” (videofelvétel 24. perc). A videofelvétel 32. percénél a rendőr nő kiabálni kezd az I. r. panaszossal: „Értse meg, uram! Szerintem magyarul beszélek, kezdem elveszíteni a türelmemet. Mindenki kulturáltan végighallgatja a kérdéseimet és csöndben van, önt kivéve.” A következő percben pedig a meghallgatást úgy folytatja a rendőr nő, hogy az I. r. panaszoshoz fordul: „na, uram, csak, hogy ki tudja magából adni, hallgatom”. Amikor a személyi szabadság korlátozásának jelentéséről beszél a rendőr (35. perc), akkor is arrogánsan szól az I. r. panaszoshoz: „uram, most tényleg belemegyünk abba, hogy nekem megmagyarázza, mit jelent a személyi szabadságában korlátozás?” Amikor pedig erre válaszul az I. r. panaszos közli, hogy „ne haragudjon, nem akarom megbántani, de az ügyvédemnek jobban hiszek.”, a rendőr nő flegmán szól: „Higgyen az ügyvédjének. Láttunk már csodát, hallottunk már olyan butaságot ügyvéd szájából, hogy háromszor körberöhögtük.” (36. perc) Az I. r. panaszos folytatná a nyilatkozatát, azonban a rendőr nő ismételtén félbeszakítja, mert a kamerázással kapcsolatban érdeklődik. A videofelvétel 43. percénél – amikor elvileg az I. r. panaszost hallgatják meg, hiszen a vezető-helyettes és a volt élettárs meghallgatása már lezajlott – mindkét rendőr rászól az I. r. panaszosra. A rendőr nő: „beszél hozzám egy hölgy, és fogja, és mint az óvodában, elővesz egy mappát. Miről beszél? Hány éves ön?” A rendőr férfi: „uram, figyeljen rám egy picit! Önt is meghallgatta a kollega nő. Elmondta. A kollega nő kérdezett a hölgytől. A hölgy nem tud válaszolni, ha közbevág. Ne szóljon már közbe! Mindenkinek megvan a saját maga mondanivalója. Ne akarja megfogalmazni a hölgy helyett a mondanivalóját. A hölgyre vagyunk kíváncsiak, nem az önére. Ha önt kérdezzük, az önére vagyunk kíváncsiak.” A videofelvétel 46-47. percénél előbb a rendőr férfi mondja neki, hogy „álljon ide és hallgasson”, majd pedig a rendőr nő kiabálni kezd az I. r. panaszossal: „uram, fejezze be, legyen szíves, kezd unalmas lenni.” Amikor pedig a rendőr nő megkérdezi a volt élettársat, mióta folyik ez a viszony közte és az I. r. panaszos között, szintén megjegyzést tesz: az első 3 évben azért nem volt vita, mert a gyermeket „nem akarta apuka látni esetleg?” A videofelvétel 60. percénél hallható, hogy a rendőr nő személyeskedik: „Itt van ön, meglett, természetes férfi, mert nem kisdarab. Most maga szerint megijedtek? Megrémültek magától?”, majd már kiabálva: „hagyjuk már ezt a mappát. Gondolkodjon már a realitás határain belül!” Egy perccel később szintén ingerülten szól a panaszosnak: „minek nekem mondja? Nekem ehhez mi közöm? Semmi, nem én hoztam ezt a határozatot.”

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az I. r. panaszossal szemben tanúsított rendőri hangnem tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértését, amely súlyosan sértette az I. r. panaszos emberi méltóságához való alapvető jogát.

5) Az I. r. panaszos sérelmezte a beadványban a diszkriminatív rendőri intézkedést is.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület felvilágosítás-kérése nyomán a c. r. törzsőrmester nő határozottan elutasította azt, hogy részrehajló volt a rendőri intézkedés, illetve ő korábban nem is intézkedett sem az I. r. panaszossal, sem volt élettársával szemben, illetve egyik félhez sem fűződik érdeke, kapcsolata.

A felvételeken ezzel szemben több ízben hallható olyan tartalmú megnyilvánulás a rendőrök részéről, amely – anélkül, hogy a panaszos és a volt élettárs családjogi vitáját, és annak jogi háttérét megismerték volna – arra enged következtetni, hogy egyértelműen a gyermek anyjának adtak igazat. Már az I. r. panaszos helyszínen történt meghallgatása kezdetén a rendőr nő úgy fogalmaz: „na, uram, csak, hogy ki tudja magából adni, hallgatom.” A teljes rendőri intézkedés alatt megfigyelhető, amennyiben az I. r. panaszos volt élettársa vágott közbe, őt egyetlen esetben sem utasították rendre a rendőrök, ellenben az I. r. panaszos, amennyiben megjegyzést tett, minden esetben erőteljesen rendre utasították. A videofelvétel 48. percében hallható megjegyzés, miszerint a gyermek első három életévében az apuka nem akarta látni őt esetleg, egyértelműen sértő az I. r. panaszosra nézve,

illetve a rendőröknek az édesanyával szembeni szimpátiáját jelzi. A c. r. törzsőrmester férfinak a videofelvétel 52. percében hallható megjegyzése, amit az I. r. panaszoshoz intézett („gondolom, azt el kellett érni bizonyos viselkedéssel, hogy kihívjanak minket ide. Mert ha teljesen normálisan és kulturáltan viselkedik, akkor mi most nem vagyunk itt.”) egyértelműen az elfogultságot támasztja alá, mivel csak az óvónők és az édesanya elmondása alapján ismerték meg a rendőrök az előzményeket. A II. r. panaszos meghallgatása az I. r. panaszos többszöri kérésére valósult meg, amivel kapcsolatban az elsődleges rendőri jelentés is csak annyit tartalmaz, hogy a II. r. panaszos a neki feltett kérdésekre az I. r. panaszos által elmondottakkal egyezően nyilatkozott. A videofelvételből továbbá az is kiderül, hogy a férfi rendőr az I. r. panaszossal szemben korábbi időpontban már folytatott intézkedést; továbbá a rendőr nő utalt arra, hogy egy másik rendőr „nagyon kompetens ebben a történetben”.

A Testület megállapítása szerint a rendőrök említett megnyilvánulásai azt a látszatot keltették, hogy nem tudtak részrehajlásmentesen intézkedni az I. r. panaszossal szemben, mivel a gyermek édesanyjának jogait (aminek tulajdonképpeni jogszabályi alapjával nem voltak tisztában) tartották szem előtt. A rendőrök nem jártak el a rendőri intézkedés során objektíven, amit alátámaszt az is, hogy a jelenlevők közül a II. r. panaszost is csak többszöri kérésre hallgatták meg. A Testület felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy nem kívánatos ez a fajta, részrehajló rendőri intézkedés: a rendőrök akkor járnak el elfogulatlanul, ha kizárólagosan a tények tisztázására szorítkoznak, továbbá a magánvéleménytől tartózkodnak.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés részrehajló volt, így az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába ütközött.

VI.

A II. r. panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés során a rendőrök agresszíven rászóltak, hogy van-e nála kamera, illetve eltetették vele azt. A rendőr nő azt mondta továbbá a rendőri intézkedés végén, hogy „vigye innen a férjét, de nagyon gyorsan”.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a II. r. panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület a kamera használat tekintetében az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszosok által rendelkezésre bocsátott videofelvételen (36. perc), illetve hangfelvételen látható, illetve hallható, hogy a c. r. törzsőrmester nő megkérdezi, egyébként van-e kamera. Megkérdezi a II. r. panaszost, hogy készített-e felvételt, illetve hogy bekapcsolja és megmutatja-e azt. Tudakolja, készített-e a rendőri intézkedésről felvételt. A rendőr nő elmondja azt is: a rendőri jelentésben rögzítik, hogy készült felvétel, és megkéri a II. r. panaszost, kapcsolja ki a kamerát. A felhívás hatására ezt követően csak a hang hallható, mivel a II. r. panaszos elteszi (vagy letakarja) az egyébként bekapcsolva hagyott kamerát.

A rendőri intézkedés napján készült jelentés tartalmazza azt, hogy a II. r. panaszos egy kézi kamerát tartott a kezében, amit a rendőrök, illetve az intézkedés alá vont személyek felé irányított. A II. r. panaszos – elmondása szerint – nem készített felvételt, de utóbb a kamerát feltehetően kikapcsolta és eltette.

Az intézkedő rendőrök azzal kapcsolatosan nem tettek nyilatkozatot, hogy miért szólították fel a II. r. panaszost a kamera eltevésére, illetve, hogy a kamerahasználat miatt akadályozta a rendőri intézkedést.

Az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése szerint, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell. Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület megállapítása szerint jelen esetben nem merült fel, hogy a kamera használata bármilyen módon akadályozta a rendőri intézkedést. Mivel a tulajdonjogban foglalt részjogosítványok egyike a használat joga, a Testület a tulajdonhoz való jog érintettségét vizsgálta. **Megállapítása szerint a rendőrség a kamera használatának befejezésére való felszólítással sértette a II. r. panaszos tulajdonhoz való jogát. Tekintettel arra, hogy nem volt ténybeli indoka annak, hogy eltetették a rendőrök a kamerát (nem akadályozta a rendőri intézkedés végrehajtását annak használata), sérült a II. r. panaszos Alaptörvényben foglalt tisztességes eljáráshoz való joga is.**

2) A rendőri hangnem tekintetében a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a rendőr nő agresszíven szólt a II. r. panaszosnak a kamerázás miatt, illetve a rendőri intézkedés végén azt mondta, hogy „vigye innen a férjét, de nagyon gyorsan”.

A panasz ezen része tekintetében a Testület utal jelen Állásfoglalás V. rész) pontjában írtakra.

A panaszosok által rendelkezésre bocsátott felvételeken (hangfelvétel 39. percnél jól) hallható, hogy a rendőr nő ingerülten szól a II. r. panaszosnak: „készített videofelvételt”, „és akkor azt megteszi azt is, hogy bekapcsolja és megmutatja”, illetve „már most kérdezem, hogy a rendőri intézkedésről készített-e felvételt, „és akkor azt is hajlandó megmutatni, hogy nem készített felvételt”. Elmondja, hogy rögzíti a rendőri jelentésben ezt a tény. A felvételeken a „vigye el a férjét innen...” rendőri felszólítás nem hallható. Ugyanakkor a rendőrség nem nyilatkozott arról, hogy ilyen elhangzott-e a rendőrség részéről.

A Testület gyakorlata szerint, amennyiben a rendőrség – a panasz tartalmának megismerését követően – nem cáfolja érdemben és hitelesen a panaszos állítását, amelynek valósága iránt egyébként nem merült fel kétség, a Testület a beadványra alapozza vizsgálatát és a panaszosi előadást fogadja el a történetek leírásaként.

A hangnem tekintetében az elsődleges rendőri jelentés semmilyen adatot nem tartalmaz. A c. r. törzsőrmesternő a Testület megkeresésére történt meghallgatása során úgy nyilatkozott, végig kulturáltan intézkedett, sajátos, de határozott stílusban. Külön a II. r. panaszos vonatkozásában tanúsított hangnem tekintetében egy rendőrségi dokumentum sem tartalmaz információt.

A Testület a rendelkezésre álló információk alapján megállapította, hogy a rendőrség a tanúsított hangnemmel sértette az Rtv. 2. §-át, amely sértette a II. r. panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogát.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőröknek az óvoda helyszínén intézkedési kötelezettségük keletkezett. Az intézkedő rendőrök ugyanakkor nem tettek eleget az I. r. panaszossal szembeni felvilágosítás-adási kötelezettségüknek, ami a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelmét eredményezte. Ugyanezen alapjogát sértették az I. r. panaszosnak a rendőrök azáltal, hogy indokolatlanul kilátásba helyezték előállítását. A rendőrök által tanúsított hangnem az I. r. panaszos emberi méltóságához való jogát sértette, míg a részrehajló intézkedés a diszkrimináció tilalmába ütközött.

A II. r. panaszos vonatkozásában a Testület megállapította, hogy a rendőrség a kamera használatának befejezésére való felszólítással sértette a tulajdonhoz való jogát, és az indok nélküli felszólítás egyúttal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is előidézte. A rendőrök által tanúsított hangnem továbbá a II. r. panaszos emberi méltóságához való jogát is sértette.

Az egyes alapjogok sérelme mind az I. r., mind a II. r. panaszos vonatkozásában már egyenként is elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a többszöri jogsérelmet súlyosító körülményként értékelte a Testület. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A.§-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Az panaszügy kapcsán a Testület ehelyütt ismételten megjegyzi, hogy az utóbbi időben jelentős számban elszaporodottak az olyan jellegű jogviták, amelyben a különélő szülő kiskorú gyermekével való kapcsolattartása érdekében kért rendőri intézkedést. Emiatt szükséges, hogy a járőrszolgálatot ellátó rendőrök számára kiadjon az Országos Rendőr-főkapitányság egy módszertani útmutatót az ilyen helyzetek kezeléséről, illetve, hogy a rendőröket akár továbbképzés vagy előadás formájában megfelelően tájékoztassák az alapvető jogszabályi rendelkezésekről, az általuk adandó jogi felvilágosítás tartalmáról.

Budapest, 2016. június 2.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag